

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije)
Tlx 460270

Polnina plačana v gotovini
Abba postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 211 (11.627)

Trst, petek, 9. septembra 19

Grob nastop Pinochetove policije proti demonstrantom

Nad dvesto aretiranih v Čilu v petem protestnem dnevu

Notranji minister Jarpa pripisuje odgovornost za neredne provokatorjem

SANTIAGO DE CHILE — Čilska policija je zelo ostro posegla proti tisočim delavcem in študentom, ki so včeraj protestirali v okviru petega vsedržavnega protestnega dneva proti Pinochetovi diktaturi. Vesti, ki prihajajo iz Čila so za sedaj še zelo nepopolne, saj je razlika v uri med nami in Čilom precejšnja, vendar je gotovo, da je policija aretirala najmanj 200 oseb, proti demonstrantom pa je nastopila z vodnimi topovi in solzilcem.

Med aretiranimi so tudi nekatere vidne politične osebnosti, kot na primer nekdanji predsednik čilskega senata Patricio Aylwin, nekdanji demokristjanski poslanec Jose Monares in pa Gennaro Arriagada, ki jih je policija grobo pretepla in zaprla. Notranje ministrstvo je demantiralo vest, da bi policija omenjene osebe pretepla, temveč so slednje same prostovoljno stopile v policijske avte, da bi spremljevali nekatere mlajše aretirance.

Notranji minister Jarpa je tudi skušal zvrniti krivdo na domnevne provokatorje, ki naj bi streljali proti policiji in proti demonstrantom. Ti pro-

vokatorji naj bi bili pripadniki skrajnolevičarskega gibanja MIR, katerega pripadniki naj bi bili tudi člani trojice, ki jih je policija ubila, ki pa naj bi priznali, da so izvedli atentat, v katerem je izgubil življenje santiaški prefekt. Z druge strani pa trdijo očitniki, da provokatorji niso bili pripadniki skrajne levice, temveč nasprotno člani skrajnih desničarskih gibanj, ki sodelujejo s policijo. Kljub številnim očitkem, ki trdijo, da je v Santiagu prišlo do hudih neredov, vztraja notranji minister Jarpa pri svoji prvotni verziji, češ da je položaj v vsej državi miren.

Pričakujejo nadaljnje spopade v večernih urah, kot se je doslej med prvimi štirimi protestnimi dnevi redno dogajalo. Do neredov bo najbrž prišlo v predmestjih, kot se je zgodilo tudi 11. avgusta, ko je bilo treba zabeležiti večje število človeških žrtev.

Med očitniki včerajšnjih neredov je bil tudi vodja sindikata čilskih rudarjev Rodolfo Seguel, ki je, trdijo priče, skušal poseči pri policiji, da ne bi nastopila tako grobo, vendar na žalost brez uspeha.

Z delavci in študenti, ki so protestirali v okviru 5. protestnega dneva, so se spopadli do zob oboroženi policaji (AP)

Kljub sahalinski tragediji se KVSE pozitivno izteka

MADRID — Tudi včeraj je v španskem glavnem mestu, kjer se končuje madridska konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi, blokovska konfrontacija pred drugimi vprašanji postavila v ospredje sestrilev južnokorejskega potniškega letala nad Sahalinom. Tako zahodni kot vzhodni voditelji diplomacij so vsak s svojega zornega kota posvetili o-gromno besed temu dogodku.

Sahalinski tragediji pa je bilo v celoti posvečeno srečanje med ameriškim državnim tajnikom Shultzom in sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom. Skoraj dveurno srečanje pa ni odpravilo napetosti med supersilama, v marsičem se je položaj celo poslabšal, saj je Shultz po sestanku dejal, da so bila včerajšnja stališča Gromika, še manj sprejemljiva od

pojasnil na zasedanju KVSE. Po vsem sdeč skušajo Američani še bolj razbohnati svojo ogorčenost.

Če izvzamemo zaplet z južnokorejskim letalom, pa lahko navedemo, da so na včerajšnjem zasedanju KVSE vsi govorniki poudarili nujnost nadaljevanja procesa popuščanja v Evropi. V Madridu preveča torej umirjeni optimizem ob spoznanju, da tudi najhujši zapleti in konfrontacije niso prekinili dialoga. Tako je včeraj zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Lazar Mojsov poudaril, kako je sklepni dokument rezultat dolgotrajnih pogajanj, vendar pa je na koncu prišel do izraza politični realizem in občutek odgovornosti. Mojsov je tudi podčrtal, da Evropa ne more ostati otok detanta, dokler v drugih delih sveta prevladuje politika sile.

Ladje ZDA obstreljevale položaje družov

AMERIČANI POSEGLI V LIBANONSKI SPOPAD

BEJRUT — Ameriška vojna mornarica je včeraj odprla ogenj proti položajem družov v Suifu, kamor so padale tudi granate 155-milimetrskih havbic ameriškega kontingenta mirovni- sil v Libanonu. Je to le prvi poskus neposrednega ameriškega vojaškega posega v libanonsko državljansko vojno, ali le odgovor na obstreljevanje ameriških položajev pri bejrutskem letališču? Trenutno ni še povsem jasno, kaj nameravajo Američani, vsekakor pa obstaja nevarnost, da bodo skušali preprečiti zlom Džemajela in njemu naklonjene falange.

V Washingtonu zatrjujejo, da se ni njihova politika do Libanona spre-

nila, a že dejstvo, da se nahajajo pred Bejrutom nove ameriške desantne enote, da v vzhodnem Sredozemlju pričakujejo prihod še ene letalonosilke in težke križarke, zgovorno namiguje na nevarnost neposredne udeležbe v spopadih.

V takem položaju postaja skrajno vprašljiva prisotnost francoskih, britanskih in italijanskih mirovni- sil v Libanonu. O včerajšnjem štiristranskem (ameriško - britansko - francosko - italijanskem) sestanku v Madridu niso objavili nobenega sklepa, kar potrjuje neugodje ameriških zaveznikov.

NA 3. STRANI

Reaganove sankcije proti «Aeroflotu»

WASHINGTON — Ameriški predsednik Ronald Reagan je sinoči napovedal sankcije proti sovjetski civilni letalski družbi «Aeroflot», s katerimi ji bodo onemogočili vsako dejavnost na ozemlju ZDA. V grobem bodo zaprli vse urade in agencije te letalske družbe in izgnali vse njene funkcionarje in sovjetske uradnike. «Aeroflotu» bodo prepovedali izdajanje letalskih vozovnic za ZDA, ista prepoved bo veljala tudi za ameriške družbe, ki ne bodo smele izstaviti listkov v imenu «Aeroflota».

Formica o novih vladnih ravnavesjih

RIM — Ciriaco De Mita je včeraj na tiskovni konferenci predstavil skorajšnji «praznik prijateljstva», ki bo v Fiuggiju in na katerem ne bo, po njegovih besedah nobenega obtožbenca. De Mita je zavrnil obtožbe, katerih je bil deležen zadnje čase, še zlasti zaradi poraza junjskih političnih volitev. Dejal je, da se bo poslužil posebnih pooblastil, ki jih je prejel kot tajnik, ki ga je kongres izvolil neposredno. Na vsak način ni moglo misliti, da bi stanje v krščanski demokraciji prenesli nazaj v čase izpred znane vsedržavne skupščine zunanjih, ko je v stranki prevladovala logika struj.

Vendar prevladuje vtis, da je tajnik krš-

ke demokracije v velikih političnih težavah. Večina, ki ga podpira se manjša iz dneva v dan. Med tako imenovanimi pristaši Zaccagninija vlada dokajšnja nejevolja. Tudi veliki zavezniki De Mite Andreotti, Fanfani in Piccoli se nekoliko umikajo. Kot kaže sedanjemu zunanjemu ministru ne uspeva nadzorovati svojo skupino. Tako je na primer izgubil podporo nekdanjega ministra za delo Scottija, ki je haje na tem da ustanovi lastno strujo. Fanfani je zadnje čase zelo šibak, Piccoli pa dokaj mlačno podpira tajnika. De Mito rešuje edino dejstvo, da je tudi opozicija znotraj stranke zelo razbita.

Z druge strani je krščanska demokracija ze-

lo zaskrbljena ob zadnjih korakih predsednika vlade Craxija, ki so zelo jasen dokaz, da socialisti ne morajo kloniti vplivu krščanske demokracije. Na festivalu Unità v Reggio Emilii sta imela demokristjan Mazzotta, namestnik De Mite in socialist Formica, predsednik socialističnih poslancev zelo živahno razpravo. Skratka Formica je dejal, da je KD na volitvah izgubila, kar je posledica desničarske politike, ki jo je vodil De Mita. Sedanja petstrankarska vlada, ki jo vodi Craxi pa naj bi bila prvi korak k novim naprednejšim ravnavesjem, ki naj bi temeljili na novih odnosih med komunisti in socialisti.

R. G.

Poklicni zavod Stefan: dela se še niso začela

Vprašanje šolskih prostorov slovenskega poklicnega zavoda za industrijo in obrt «Jožef Stefan» se ni še premaknilo z mrtve točke. Šoli preči še vedno nevarnost, da se bo znašla jutri, ko uradno začnejo novo šolsko leto, praktično na cesti, ker pokrajinska uprava ne dovoli vselitve v šolsko poslopje zaradi varnostnih razlogov.

Zavodski svet poklicnega zavoda je izdal ob koncu svoje izredne seje

protestno resolucijo z zahtevo po čimprejšnji ureditvi prostorov. Za to bi morala po zakonu poskrbeti občina, ki jo je pokrajinska uprava obvestila o pomanjkljivosti varnostnih naprav že v začetku tega leta. Občinski izvedenci so doslej le pregledali poslopje, omenili so možnost ureditve zasilnega izhoda v prvem nadstropju, dela pa se še niso začela.

NA 4. STRANI

Koliko prejmejo stranke za volitve na deželni ravni

Za stroške, ki so jih imele politične stranke med zadnjimi volitvami, je država dodelila deželi Furlaniji - Juljski krajini 436 milijonov in 370 tisoč lir. Dvajset odstotkov te vsote bodo porazdelili enakomerno med vse stranke, kar pomeni, da bo vsaka stranka prejela skoraj osem milijonov lir. Preostali znesek pa bodo porazdelili sorazmerno s številom glasov, ki jih je posamezna stranka

(vedno seveda v naši deželi) prejela na volitvah. Največ bo prejela KD: za 290.714 glasov bo deležna 129 milijonov 784.360 lir. KPI, ki je zbrala 184.494 glasov, bo prejela 85.263.129 lir, PSI za 96.078 glasov pa 48 milijonov 204.297 lir. LpT, PSDI, MSI, PRI in Furlansko gibanje bodo v poprečju prejeli okrog 25 milijonov lir vsaka, PLI, DP in Slovenska skupnost pa v poprečju okrog 14 milijonov vsaka.

Bombe na letališče v Managui

MANAGUA — Letališče glavnega mesta Nikaragve in rezidenca zunanjega ministra sta bila včeraj tarča letalskega napada, ki je povzročil hudo škodo na letališču, medtem ko rezidenca ni bila zadeta. Uradno poročilo govori o dveh majhnih potniških letalih, ki naj bi jih vodili pripadniki somozističnega protirevolucionarnega gibanja in ki naj bi odvrgli nekaj bomb na letališče. Eno od letal so sestrelili in je strmoglavilo na kontrolni stolp.

JOŽE PETROVČIČ

Italijanski piloti ne bodo leteli v Sovjetsko zvezo

Tudi Italija se pridružuje bojkotu

V varnostnem svetu OZN se je nadaljevala razprava o sestrelitvi južnokorejskega letala

RIM, NEW YORK, MOSKVA — Od ponedeljka, 12. t.m., se bodo tudi italijanski civilni piloti pridružili bojkotu mnogih zahodnih držav in ne bodo več opravljali poletov v Sovjetsko zvezo. Bojkot bo trajal 60 dni. To je večerajski sklep italijanske zveze civilnih pilotov, s katerim se le-ti pridružujejo splošni obsodbi sestrelitve južnokorejskega letala nad Sahalinom.

Sinoči pa se je v New Yorku četrtič sestal varnostni svet OZN, da bi poslušal stališča še 15 držav o incidentu, v katerem je umrlo 269 oseb. Predstavniki posameznih držav so obžalovali, da je do tragedije prišlo in obtožili Sovjetsko zvezo, da je zanjo kriva, čeprav bo treba razjasniti še marsikatero okoliščino. Kljub temu pa je sestrelitev neopravičljiva z vsakega vidika. Samo bolgarski predstavnik se ni pridružil obtožbi in dejal, da so začetniki tega incidenta načrtno razvili histerično kampanijo proti SZ, da bi poslabšali mednarodni položaj.

V areno besednih spopadov med Zahodom in Vzhodom so včeraj v Moskvi stopili tudi sovjetski pravniki, ki skušajo dokazati, da sovjetski lovci niso imeli samo pravice, temveč dolžnost sestreliti letalo, ki je nezakonito letelo v sovjetskem zračnem prostoru. Skratka, tragedija južnokorejskega letala — pravijo v Moskvi — je samo ameriška provokacija in vohunska akcija. Tega mnenja so tudi v drugih državah Varšavskega pakta, ki postopoma prehajajo v protiofenzivo. Tako poljski uradni tisk obtožuje ZDA namerne provokacije, medtem ko češko-slovaška sredstva javnega obveščanja pripominjajo, da je «vohunska akcija ZDA spominjala na najbolj cinične esesovske metode». «Zakaj», je včeraj komentiral praški radio, «niso ZDA zagnale takega hrupa, ko so Izraelci sestrelili libijsko letalo z dvesto arabskimi romarji nad Jordanijo?»

V teh diplomatskih in besednih spopadih pa se žal pozablja, da so bili žrtve tragedije ljudje. 269 oseb ne bo več videlo svojim domov in svojih dragih.

Demonstracija pred sovjetskim veleposlaništvom v Washingtonu

(Telefoto AP)

Džemajel zahteva večjo angažiranost mednarodnih mirovni sil v Libanonu

BEJRUT — Medtem ko se v Bejrutu še vedno o glasu bobnenje topov, skuša libanonski predsednik Džemajel doseči vse večje angažiranje mednarodne mirovne sile v obrambi njegovih položajev. Tako je pred sinočnim, kot poroča agencija ANSA, ki se sklicuje na dobro obveščene libanonske in zahodne kroge, libanonski zunanji minister Elie Salem nepričakovano poklical na razgovor ameriškega, britanskega, francoskega in italijanskega ambasadorja, katerim je predložil željo predsednika Džemajela, naj bi mednarodne mirovne čete posegle na Šufu, da bi organizirale odhod nekaj tisoč beguncev iz ogroženih območij, predvsem pa bi morale zavarovati Bejrut pred morebitnim posegom sovražnih enot.

Salem je štirim veleposlanikom predložil stanje v državi in poudaril, da je naloga mednarodnih čet «podpreti libanonsko vladno ter ščititi prebivalstvo Bejruta». Libanonskemu glavnemu mestu pa — je nadaljeval Salem — grozijo tankovske kolone, ki se pomikajo iz Bhamdovna in Alleya. Dokazana je tudi pomoč palestinskih

gverilcev družin in sumimo, da se Sirija želi vmešati v konflikt. Zato ne gre za notranje vprašanje Libanona in vaša dolžnost je, da nam pomagate.

Zaenkrat ni še znano, kako bodo države, ki so poslale svoje čete v Libanon, da bi vsaj delno zagotovile mirno reševanje sporov, ki že dolga leta pretresajo bližnje-vzhodno državo, odgovorile na Džemajelovo zahtevo. Vprašanje naj bi preučili sinoči v Madridu zunanji minister ZDA, VB, Francije in Italije. V trenutku, ko poročamo, pa ni bilo objavljeno še nobeno uradno stališče v tej zvezi. Odločitev očitno ni lahka, saj bi se vse štiri države v primeru večjega angažiranja lahko vpletle v nevarno avanturo, iz katere je težko videti izhod.

Po incidentih prejšnjih dni, ki so zahtevale nekaj mrtvih in ranjenih med pripadniki mirovni sil, so drugi včeraj sporočili, da ne bodo več napadali položajev libanonske vojske, ki bi bili v bližini mirovni sil. Vsekakor pa so voditelji družin tudi zanikali, da bi bombardirali položaje francoskih enot. Odgovornost za na pad naj bi kazalo pripisati desničarski falangi.

Weinberger v Salvadorju

Ameriški državni sekretar za obrambo, Caspar Weinberger, ki se mudi v Srednji Ameriki, je po enodnevnem obisku v Salvadorju prispel v Honduras, kjer bo obšel veliko vojaško oporišče v Puerto Castilli, kraj, kjer ameriški inštruktorji urijo salvadorske in vojake drugih južnoameriških držav za boj z gverilo. V Salvadorju je Weinberger zabil, da je vlada predsednika Reagana od ameriškega kongresa že zahtevala odobritev nadaljnjih 84 milijonov dolarjev za vojaško pomoč tej deželi. Na sliki (telefoto AP): Caspar Weinberger s salvadorskim obrambnim ministrom Videsom Casanovo.

Kohl dolži Sovjetsko zvezo premajhne prožnosti v Ženevi

BONN — Kljub temu da v ZRN dobre tri četrtine prebivalstva odločno nasprotuje namestitvi ameriških jedrskih raket srednjega doмета in zahtevajo nadaljevanje ženevskih pogajanj tudi prek določenih rokov, zahodnonemški kancler Kohl vztraja v svoji politiki in spet poudarja, da bodo v ZRN začeli nameščati evroizstrelke že letos, če se Moskva in Washington ne bosta dogovorila.

Ta stališča je Kohl ponovil včeraj v Bundestagu med razpravo o zveznem proračunu. ZRN — je poudaril kancler, bi bolj pozitivno ocenila zadnje sovjetske predloge (Andropov je dejal, da je pripravljen uničiti del raket SS 20), če bi se Moskva ob enem obvezala, da bo zahodnim zaveznikom omogočila preverjanje, da so bile rakete res uničene. V isti sapi je Kohl obtožil sovjetske voditelje, da so doslej pokazali premalo pri-

pravljenosti na pogajanja.

Zahodnonemški kancler je v nadaljevanju svojega govora izjavil, da mora Zahod enotno izvajati pritisk na Moskvu. V tem okviru je tudi ostro polemiziral s socialdemokratsko stranko in zavrnil njen predlog, naj bi pogajanja o raketah srednjega doмета združili s pogajanjimi o omejevanju strateškega orožja, «ker bi taka združitev objektivno zmanjšala pritisk na SZ».

Ob koncu svojega izvajanja je Kohl, potem ko je polemiziral s pacifističnim gibanjem je zahodnonemški kancler poudaril, da so ZDA pripravljene pokazati na ženevskih pogajanjih precej prožnosti in si želijo čimprej doseči morebitni sporazum. Kohl je v tem okviru povsem podprl ameriško stališče in ponovil, da bi le večja sovjetska prožnost lahko omogočila sklenitev dogovora.

Evropejci se nameravajo braniti pred «nemirnim» ameriškim dolarjem

BRUSELJ — Divji poletni vzpon ameriškega dolarja je evropsko deseterico le še bolj utrdil v prepričanju, da gre v prid prvih znakov gospodarskega oživanja v Evropi ameriško valuto trdneje držati na vajeti, hkrati pa se bolj enakopravno postaviti v gospodarsko razmerje z ZDA.

Na osnovi zaključkov majskega sestanka najrazvitejših v Williamsburgu, ki so doslej ostali le na papirju, se finančni ministri deseterice pravkar pripravljajo k razpravi o nujnosti učinkovitega usklajanja monetarnih politik industrializiranih dežel. V soboto in nedeljo se bodo namreč zbrali na neformalnem srečanju na Kefaleniji, otoku v Jonskem morju, in v miru skušali uskladiti svoja stališča pred važnimi mednarodnimi monetarnimi sestanki, ki jih čakajo v prihodnjih tednih: sestanek deseterice, Svetovne banke in Mednarodnega sklada.

Stališče monetarnih izvedencev v Bruslju je jasno: v svetu, kjer je odvisnost nacionalnih ekonomij vse večja, ne more biti popočne neodvisnosti posameznih va-

lut. Ne gre torej za to, da bi Evropejci hoteli ukazovati v Washingtonu, ampak preprosto želijo ustvariti vsaj zameetek organizacije, ki bi preprečila, da bi nemirni dolar še naprej razpihoval obrambne plamene divjega protekcionizma. Ob tem pa v Bruslju tudi menijo, da bi Evropa lahko našla način za resno razpravo z ZDA in jih prepričala v spremembo njihovega za držanja, ki ni nič drugega kot čisti mednarodni monetarni liberalizem, med drugim v nesmiselnem nasprotju z notranjo monetarno strategijo.

Bolj evropsko usmerjeni ekonomisti pa gredo še dlje od možnosti «storiti kaj proti samovolji washingtonske vlade»: izzivajoče opozarjajo, da bi Evropa lahko dolar tudi pogrešala, saj ga je teoretično moč nadomestiti z nemško marko ali evropsko denarno enoto ECU. Jasno je, da finančni ministri v Kefaleniji do česa takega ne bodo prišli — tudi, ker bi se na tej čeri precej zamajala njihova enotnost — kaj lahko pa se dogovorijo za možnost usklajenih in časovno učinkovitih posegov na mednarodnih finančnih trgih.

Kapitsa na Kitajskem

PEKING — Včeraj je v Peking odpoval sovjetski zunanji podminister Mihail Kapitsa, ki se bo na Kitajskem mudil 8 dni. Kapitsa se bo srečal z različnimi kitajskimi predstavniki in se zgovarjal z zunanjim podministrom Qian Qichen o najpomembnejših mednarodnih dogodkih.

O Kapitsovim obiskom na Kitajsko je sovjetsko časopisje poročalo šele včeraj. Tiskovna agencija «Tass» je o dogodkih podala samo nekaj bistvenih točk in povedala, da se je Kapitsa tako odzval povabilu kitajskega zunanjega ministrstva in da si bodo predstavniki izmenjali mnenja o nekaterih zadevah obojestranskega interesa.

Kapitsa pa je izjavil časnikarjem, ki so ga čakali na pekinškem letališču, da ni cilj njegovega obiska poskus izboljšanja odnosov med Kitajsko in Sovjetsko zvezo. O tem se bodo začela pogajanja komaj oktobra.

Gromiko danes v Parizu

PARIZ — Francosko zunanje ministrstvo je včeraj objavilo program «delovnega obiska» sovjetskega zunanjega ministra Gromika, ki bo prispel v Pariz danes popoldne, odpotoval pa že jutri zjutraj. Tako «blistovit» obisk je bil sicer predviden še preden so ga Francozi zaradi sestrelitve južnokorejskega jumba predstavili za štiri dni, v tem času pa se bo sovjetski državnik pogovarjal s francoskim kolegom Cheyssonom in premierom Mauroyem. Nič pa še ni gotovega, če ga bo sprejel tudi predsednik Mitterrand, saj bodo o tem odločili v zadnjem trenutku.

Priznanje italijanskim alpinistom

PEKING — Kitajski minister za telesno vzgojo in šport je pred dnevi podelil visoka priznanja italijanskim alpinistom, ki so 31. julija dosegli vrh K2, druge najvišje gore na svetu.

Kitajska tiskovna agencija Sinhua poroča, da so odlike prejeli Agostino da Polenza, Josef Rakonkaj, Fausto de Stefani in Sergio Martini, ker so dospeli na vrh K2 visok 8611 metrov, ne da bi uporabljali kisika.

V italijanski odpravi je bilo 23 gornikov, ki so na Himalaji preživeli tri mesece. Zaradi izredno slabih vremenskih pogojev ni namreč ožja skupina plezalcev, ki se je na K2 odpravila po severni strani, dospela na vrh v predvidenem času.

Kitajsko ministrstvo za telesno kulturo in šport bo vsej ekipi pripravila slavnostno kosilo, desetim alpinistom, ki pa so presegli v tej odpravi 8 tisoč metrov, bodo podelili posebna priznanja.

Spori med Nikaraguo in ZDA

MANAGUA — Sandinistična vlada je v zadnjih dneh že drugič izjavila, da ameriške vojaške enote prestrezajo v Karibskem morju nikaragujske tovarne ladje.

Prejšnji teden je obrambni minister Humberto Ortega povedal časnikarjem, da so tako akcijo izvršila ameriška letala proti neki ladji, ki je plula iz Kube. Pred dnevi pa je ameriška fregata povprašala kapitana neke nikaragujske tovarne ladje za podatke o tovoru in jo nato spremljala do 20 milj pred nikaragujsko obalo.

Notranji minister Tomas Borge je zatrdil, da skušajo tako ZDA ustvariti pravo pomorsko zaporo proti Nikaragvi.

Francozi in jedrsko orožje

PARIZ — Francoski obrambni minister je v odgovoru nekemu poslancu izjavil, da misli Francija nadaljevati s svojimi jedrskimi poskusi na otokih Polinezije. S tem hoče potrditi svojo moč in tudi svarilo proti sovražnim silam.

Da Francija ohrani samostojnost in svoj položaj v svetovnem dogajanju, je obrambni minister Charles Hernu nadalje povedal, mora stalno preizkušati novo orožje, ki je v tem primeru jedrsko, in je zato možnost ukinitve preizkusov popolnoma neutemeljena.

Goljufija lahko pelje v smrt

MOSKVA — Direktor neke volnarske predilnice v Sagaredžu, industrijskem centru v zvezni republiki Georgija v Sovjetski zvezi, je bil pred dnevi zaradi ogromne goljufije obsojen na smrt. Georgij Saakadze, tako se je direktor imenoval, se je skupaj z desetimi pajdaši več let lažno ukvarjal s kupovanjem volne, ki naj bi jo potem spremenili v klobučevino. Goljufije niso mogli takoj odkriti, ker so druge tvrdke kazale, da so kupovali klobučevino pri predilnici v Sagaredžu.

S tem lažnim trgovanjem je skupnica zaslužila nad 300 milijonov lir. Razen smrtno kazni, ki je zadela direktorja, bodo pa zdaj morali ostali sodelavci predsedeti v ječi od deset do petnajst let.

□ ANCHORAGE (Aljaska) — Na južni Aljaski se je zemlja včeraj tresla. Seizmološke naprave so zabeležile, da je potresni sunek dosegel 6,4 stopnje Richterjeve lestvice. Potresni sunek je prizadel zlasti področje Valdez, kjer teče naftovod, ni pa povzročil gmočne škode.

Zadeva slovenskega poklicnega zavoda Jožef Stefan

O popravilih ni doslej ne duha ne sluha

Zaprepačenost in zaskrbljenost je bilo razbrati v sredo zvečer na obrazih staršev dijakov, profesorjev in predstavnikov neučnega osebja, potem ko jim je ravnatelj poklicnega zavoda za industrijo in obrt »J. Stefan«, inž. Rudež, sporočil, da ne bo mogla šola zaradi varnostnih razlogov v novem šolskem letu razpolagati s sedanji učni prostori v paviljonu B bivše psihiatrične bolnišnice, ker ji to v bistvu prepoveduje dopis pokrajinske uprave. Po dokaj razgibani razpravi, v kateri ni manjkalo ostrih pripomb na račun krajevnih upraviteljev, je zavodski svet sprejel resolucijo (v celoti jo objavljamo v okvirju) z zahtevo po čimprejnejši ureditvi šolskih prostorov.

Zalostni primer slovenskega poklicnega zavoda je še en dokaz izredno slabega upravljanja tukajšnjih upravnih teles. Potem ko je ravnateljstvo šole opozorilo pokrajinsko upravo na pomanjkljivosti električne napeljave, ki jih je bila ugotovila inšpekcija tehnikov ENPI, je minilo pol leta, predno je pokrajina obvestila občino o teh nepravilnostih.

Tako zvrščanje odgovornosti od ene na drugo je posledica izredne zmešnjave pri tolmačenju obstoječih normativnih predpisov o vzdrževanju šolskih poslopj. Paviljon B, v katerem ima poleg poklicnega zavoda svoje prostore tudi oddelek za geometre, je last pokrajine. Po zakonu

pa morajo skrbeti za šolska poslopja poklicnih zavodov in za njihovo vzdrževanje občinske uprave. Po drugi strani je vzdrževanje šolskih poslopj šol za geometre v pristojnosti pokrajinskih uprav.

Pokrajina je torej, čeprav z zamudo, v začetku 1983. leta le obvestila občino o pomanjkljivosti varnostnih naprav. Občinska uprava (ki jo kljub odstopu še vodi enaka politična koalicija kot pokrajinsko upravo!) je vse do julija »spregledala« vprašanje. S pismom pokrajine z dne 22. julija, ki v bistvu meče poklicni zavod na cesto, se je stvar še zaostila. Občinska uprava je na nekaterih poznejših srečanjih in sestankih s prizadetimi predstavniki šole in zavodskega sveta končno le obljubila, da bo poskrbela za popravila, občinski tehniko so pregledali šolsko poslopje, vse do včeraj pa se dela še niso začela.

Inšpekcija ENPI je ugotovila največje pomanjkljivosti na električni napeljavi v obeh laboratorijih poklicnega zavoda, elektronskem in kemijskem. Ker sta med poukom laboratorija praktično vedno zasedena, obstaja resna nevarnost morebitnih nesreč. Oddelek za geometre ne uporablja podobnih laboratorijev, zato je pokrajinska uprava v svojem pismu namignila tudi, da bo vselila v pritličje paviljona B, od koder naj bi se izselil poklicni zavod, prav ta oddelek, saj bi z zaprtjem obeh labora-

torijev pritličje spet odgovarjalo zakonskim predpisom o varnostni javnih poslopj.

Ta hipoteza je povsem nesprejemljiva. Kje naj bi potemtakem dobil poklicni zavod nove šolske prostore?

Med pregledom poslopja se je medtem izluščilo še eno vprašanje: pomanjkanje zasilnega vhoda v prvem nadstropju paviljona B. Tehniki so omenili možnost dveh izhodov na obe stranski terasi. Ta dela bo tudi treba opraviti, a časa je vse manj. Jutri se namreč uradno začne novo šolsko

leto. S tem datumom bi moral poklicni zavod zapustiti paviljon B. Taka, do začetka pouka, potekajo na šolah vpisovanja dijakov, ki so opravili popravne izpite. Kje se bodo lahko vpisali dijaki poklicnega zavoda?

● **Tržaški člani radikalne stranke** - Arpa (radikalno združenje za alternativo) bodo nocoj ob 20. uri odprli nov sedež v Ul. Nicolò 8. Sedež bo nato odprt vsak ponedeljek, sredo in soboto, in sicer od 10. do 13. ter od 17. do 20. ure.

Protestna resolucija zavodskega sveta

Dne 7. septembra 1983 se je na izredni seji sestel Zavodski svet Državnega poklicnega zavoda za industrijo in obrt »Jožef Stefan« in preučil pismo pokrajinske uprave z dne 22. julija 1983 naslovljeno tržaški občinski upravi, ki je odgovorna, da preskrbi in vzdržuje prostore poklicnih zavodov, in našemu zavodu v vednost. S tem pismom pokrajinska uprava, ki je lastnik poslopja, v katerem ima naš zavod sedež, javlja, da prostori ne odgovarjajo varnostnim predpisom in da jih zaradi tega v prihodnjem šolskem letu ni več mogoče uporabljati.

Ravnateljstvo našega zavoda je seznanilo tržaško občinsko upravo s tem perečim problemom že 13. julija 1982 s pismom prot. št. 977/P in je večkrat urgiralo rešitev vprašanja.

Zavodski svet se upravičeno sprašuje, če bo sploh redno stekel pouk v šolskem letu 1983/84 in zahteva od pristojnih oblasti, da čimprej opravijo vsa dela, ki so potrebna, da pokrajinska uprava obnovi našemu zavodu pismeno dovoljenje za nastanitev v prostorih paviljona B bivše psihiatrične bolnišnice tudi v bodoče.

Izidi popravnih izpitov

Na slovenskih višjih srednjih šolah so se včeraj zaključili popravni izpiti. Popravne preizkušnje je opravilo 205 dijakov. Že včeraj so objavili izide izpitov na trgovskem tehničnem zavodu in na učiteljski. Če je bil uspeh na trgovski in na oddelku za geometre praktično stodstoten (izdelali so vsi dijaki, razen dveh iz prvih razredov, ki pa se nista javila k izpitu), so bili izidi na učiteljski in na vzgojiteljski šoli (s skupnimi dvanajstimi odklonjenimi) bolj klavirni. Izide popravnih izpitov na poklicnem zavodu ter na klasičnem in znanstvenem liceju bodo objavili danes dopoldne. Popravni izpiti zaključnih usposobljenostnih izpitov za vzgojiteljice (2 dijakinji) se bodo začeli v ponedeljek.

Trgovski tehnični zavod »Zois«

1. A r.: Tamara Pieri, Robert Stefancic, Tania Stefani, Milena Žerjal. En dijak se ni javil k popravnemu izpitu.

1. B r.: Ivo Corva, Egon Emili, Maurizio Pettiroso, Natasa Smotlak, Boris Stopar, Marco Svagelj.

1. C r.: Omar Bacchi, Dimitrij Danieli, Nadia Gherlaini, Dorothea Krizmančič, Tanja Pelos, Erika Puntar, Walter Stanissa.

2. A r.: Paolo Busan, Natasa Granhonja, Andrej Granier, Aleksij Kralj, Alessandro Leban, Viljem Lorenzi, Vesna Skrlj, Alberto Zenic.

2. B r.: Dunja Antoni, Elisabetta Cesar, Natasa Daneu, Elena Ferluga, Barbara Lokar, Tania Pertot, Katja Regent, Nadja Strančak, Alessandra Sturman, Boris Žerjal.

3. A f.: Fabiana Leuz, Nives Stocca.

3. B r.: Cristina Baldini, Tatiana Ciacchi, Barbara Ferluga, Irene Kebar, Vasilij Pecar, Paolo Pockaj.

4. A r.: Veronica Logar, Davide Peric, Aleš Stafani, Elena Trampuz.

4. B r.: Tatiana Andlovic, Daniela Bartaloth, Irena Grgic, Alessandro Gruden, Alida Lorenzi, Giuliano Pelizon, Dario Racman, Sonja Rupelli, Vera Stopper.

Oddelek za geometre

1. r.: Alessandro Grilanc, Silvano Sedmak, Valentina Strain, Elena Žerjal. En dijak se ni javil k izpitu.

2. r.: Marco Bandelli, Lorenzo Bolognatec, Marco Chemelli, Diego Košuta, Niko Sedmak.

3. r.: Marko Klanjšček, Andrea Pahor, Roberto Trobez.

Učiteljske »Slomšek«

1. r.: Antonella Dragoni, Monica Mozzetti. Ena dijakinja ni izdelala.

2. A r.: Breda Kozina, Tanja Pecar, Annamaria Tavcar, Adele Vodopivec. Dve dijakinji nista izdelali.

2. B r.: Maida Bordon, Thea Carli, Elena Paulina, Nadja Stocca, Erica Stoka, Tanja Unussich.

3. r.: Anna Maria Krizmančic, Aleksandra Milič, Elena Skabar, Majda Mihačič. Štiri dijakinje niso izdelale.

Šola za vzgojiteljice

1. r.: Tanja Cacovich, Natascia Franca, Valentina Lenisa, Elisabetta Zuban. Štiri dijakinje niso izdelale.

2. r.: Martina Bubola, Tanja Gombac, Doriana Jurincich. Ena dijakinja ni izdelala.

V okviru seminarja za učitelje

Položaj slovenščine na naših šolah

V okviru 19. seminarja za slovenske šolnike s Tržaškega so se pričela včeraj v prostorih Kulturnega doma v Trstu, predavanja za osnovnošolske učitelje. Poslušalci so se lahko po izbiri in po dogovoru z didaktičnim ravnateljstvom udeležili srečanj s področja psihologije, slovenščine in folklorne.

Samu smo se odločili za privlačno temo »Žive besede slovenskega jezika«, o katerih je šolnikom spregovorila pedagoška svetovalka Zavoda za šolstvo SRS, pisateljica in publicistka, Berta Golob. Golobova je med drugim poudarila potrebo po motiviranju otroka za lepo slovensko govorico, za lastno narečje in za slovenstvo sploh. Omenila pa je tudi potrebo, da v otroku zbudimo spoštovanje in ljubezen do vseh jezikov in do vseh narodov.

Trditve predavateljice, da je treba pri slovenskem zamejskem otroku na račun znanja slovnice in vrhunškega knjižnega jezika včasih zapreti eno oko, pa je bila povod za debato o položaju slovenskega jezika na naših šolah ter bolj splošno v okviru našega kulturnega prostora. S to trditvijo je Golobova sicer pokazala svojo dojemljivost, za psihološke probleme otroka, ki bo zaradi slabe ocene v slovenščini razred ponavljal ali jezik celo zasovražil, toda trditve po drugi strani predpostavlja neizbežno kvalitativno razliko med matičnim kulturnim prostorom ter kulturnim in jezikovnim znanjem Slovencev, ki živijo izven meja domovine.

Zanimanje učiteljev pa je debato nato preusmerilo k perečemu problemu otrok, ki izhajajo iz mešanih zakonov, ali ki se doma, zaradi družinskih razmer, pogovarjajo le v italijanski. Starejši učitelj je izrazil svoje pomisleke, ali je sploh prav, da otroka, ki doma nikoli ne govori slovensko, sprejememo v slovensko šolo. Na žalost pa takemu, precej omejenemu gledanju, nihče od prisotnih v debati ni oporekal. Šele pozneje, v okviru prijateljskega razgovora, sta nam učiteljici od Domja povedali, da je tudi v njihovi, kot v ostalih mestnih in predmestnih šolah, veliko otrok iz mešanih zakonov: »Prepričani pa sva, da je treba tudi takega otroka, ki ob vstopu v prvi razred pozna le eno ali dve slovenski besedi, ali ki se doma zaradi družinskih razmer pogovarja v italijanski, vključiti v slovensko šolo. Če ne drugega, bo tak otrok v prihodnosti vsaj bolj naklonjen slovenskemu jeziku in kulturi.«

Mnenja učiteljev so si bila deljena tudi kar zadeva narečje, saj so nekateri šolniki še vedno prepričani, da slednje le ovira pouk pravilne knjižne slovenščine.

»Mislim, da je narečje zelo pomemben kulturni zaklad, ki ga otroci, predvsem otroci iz kraških vasi, prinašajo s seboj v vrtnice in šole, marsikateri učitelj pa tega zaklada ne zna

ceniti,« je pripomnil prof. Silvo Fatur, pedagoški svetovalec SRS za slovenske šole v zamejstvu. »Odkar delam in živim med tržaškimi Slovenci, pa me je predvsem prizadevalo to, da tukajšnja mladina ne pozna slovenskega pogovornega jezika ter da v tej funkciji uporablja italijansko narečje ali mešanico slovenske govornice.«

Številni nanizani problemi so torej

povezani s položajem slovenskega jezika na naših šolah ter širše v našem kulturnem prostoru. Jezikoslovec bi jih le hladno zabeležil, tisti, ki se zavedajo, da sta narodnostni obstoj in razvoj povezana tudi z življenjem jezika, pa si bodo enotni, da je treba o njih v okviru naših šolskih in kulturnih ustanov še na široko razpravljati.

Obveze socialistične stranke glede štivanske papirnice

Na pobudo socialistične svetovalske skupine v deželni svet so se včeraj dopoldne sestali predstavniki socialistične celice v štivanski papirnici, podžupan devinsko - nabrežinske občine Caldi, tržaški pokrajinski tajnik PSI Seghene in načelnik deželnih svetovalcev PSI Carbone. Razpravljali so o hudi krizi, v kateri je že dalj časa štivanska papirnica.

Do povsem zadovoljive rešitve, so poudarili na sestanku, lahko pride le s konkretnimi posegi v sami papirnici, pa tudi v širšem sektorju pridelovanja papirja.

Glede sredstev, za katere je uprava papirnice zaprosila deželo z utemeljitvijo, da lahko samo hiter finančni poseg prepreči zaprtje tovarne, so socialistični predstavniki mnenja, da bi jih morala uprava uporabiti za tehnološko preobnovo tovarne, ne pa, da bi z njimi poravnala stare dolgove. Vsekakor se je socialistična stranka obvezala, da bo skušala ohraniti tovarno v današnjem obsegu in tako zagotoviti delovno mesto vsem trenutno zaposlenim delavcem.

Deželna brošura o turističnih objektih

Pregled vseh turističnih objektov v naši deželi za tuje in domače goste: s tem namenom so na deželni odborništvi za turizem začeli zbirati podatke, ki naj bi jih nato na pregleden način strnili v posebno brošuro.

Ker je zadolženi urad tolmačil pojem turistični objekt v najširšem pomenu besede, je samo po sebi umevno, da v to kategorijo sodijo vsi, ki se s turizmom, oziroma gosti, bavijo tudi samo občasno.

Med zadnjimi dejavnostmi, ki se je udomačila tudi pri nas, je na primer agroturizem. Ker je lastnikov kmetij

ali posesti, ki oddajajo sobe zelo veliko, so se na odborništvo obrnili na razne strokovne organizacije, da bi jim pomagale sestaviti posamezne sezname.

Takšnemu vabilu se je odzvala tudi Kmečka zveza; zato se lahko morebitni interesi za nadaljnje informacije zgledajo v uradih te organizacije. Povedati je še treba, da med turistične objekte sodijo tudi osmice. Kdor bi želel, da ga deželni urad uvrsti v seznam, bi seveda moral nuditi vse informacije o lastnem obratu z naslovom in podobnimi podatki.

Raj za pse, mačke in odpadke...

Pred desetimi leti, 8. septembra ponoči, je dala deželna uprava podreti poslopje na številki 12 v Miramarskem drevoredu. V nekaj trenutkih se je sesula stavba, kjer je bila nekoč prva postaja južne železnice in pozneje železničarska hiša. Poseg dežele je izzval tedaj veliko ogorčenje, saj je imelo poslopje veliko zgodovinsko vrednost. Premnogi so zatrjevali, da bi ga bilo treba zaščititi, ne pa porušiti.

Deželna uprava je bila gluha na te proteste in pripombe. Svoj sklep je opravilevala z dejstvom, da je sama odkupila stavbo in da bo na tem prostoru zgradila novo uporabno stavbo, kjer naj bi dobili svoj sedež novi deželni uradi. Nova stavba naj bi v bistvu olajšala redno poslovanje med deželno, pokrajinskimi in občinskimi upravami v Furlaniji - Julijski krajini.

Od podrtja »železničarske hiše« je minilo že deset let, novega deželnega centra pa še ni na spregled. Na obširnem zapuščenem prostoru v Miramarskem drevoredu so dobili zatočišče klataški psi in mačke, tudi odpadkov ne manjka, tu je še nekaj parkiranih avtomobilov in napis, ki že precej časa opozarja na skorajšnji začetek del...

Življenje v SSG že v polnem utripu

Ansambel se pripravlja na uprizoritev Jovanovičeve «Vojaške skrivnosti»

Prvega septembra je začel kolektiv Slovenskega stalnega gledališča v Trstu ponovno s svojim delom. V Kulturnem domu se sedaj življenje odvija s polnim ritmom, saj že redno potekajo priprave na otvoritveno predstavo letošnje sezone. Kot smo že poročali, bo prva predstava «Vojaška skrivnost» Dušana Jovanoviča. Gre za sodobno delo, ki načena številne probleme današnje družbe.

Na prvi bralni vaji je bil prisoten tudi avtor, ki pa ga žal ne bo na premieri. Prav te dni se namreč odpravljajo v New York, kjer bo en semester sledil predavanjem na inštitutu za humanistične vede. Študij torej, pa tudi delo, saj je že domeničen za celo vrsto predavanj o jugoslovanskem gledališču na raznih ameriških univerzah.

«Zredno me veseli,» je dejal Jovanovič, «da je Slovensko stalno gledališče v Trstu uvrstilo 'Vojaško skrivnost' v program letošnje sezone. Zelo sem tudi srečen, da režira delo eden najboljših jugoslovanskih režiserjev, izjemno inteligentni in senzibilni Slobodan Unkovski. Resnično me veseli tudi to, da je prekaljen tržaški ansambel pritegnil k sodelovanju

Režiser Slobodan Unkovski in ansambel Slovenskega stalnega gledališča na bralni vaji (Foto Omnia)

tudi nekaj ljudi iz drugih slovenskih gledališč. Ekipa, ki sem jo spoznal na bralni vaji, se je s pravim navdušenjem spoprijela z besedilom, o ka-

terem vem, da ni čisto enostavno. Seveda upam, da bo predstava nudila občinstvu zanimivo, sodobno pričevanje o trenutku, ki ga živimo.»

Po desetih letih diktature

Poziv k solidarnosti s čilskim ljudstvom

Deset let je minilo, odkar je eden izmed velikih diktatorjev, ki se pojavljajo na našem, večkrat krvavem, svetu izbrisal vsako sled svobode in demokracije.

Bračem bo jasno, da gre za Pinochetov državni udar, s katerim je vojska strmoglavila vlado Salvadorja Allendeja in izpostavila v Čilu krvavo diktaturo, katere prva žrtev je bil prav predsednik Allende.

Ob desetletnici dogodka se demokratični ljudje spominjajo na tiste tragične dogodke v Čilu, a tudi na vse diktature, ki v Južni Ameriki (a ne samo) kratijo večini ljudi osnovne svoboščine.

Tržaško pokrajinsko vodstvo združenja krščanskih delavcev ACLI je poslalo tiskovno poročilo, v katerem se spominja na vojaški udar v Čilu. Med drugim združenje ugotavlja, da je bilo pred desetimi leti med tistimi, ki so dali pobudo, da se tudi v Trstu ustanovi Združenje Italija - Čile. Poleg tega je združenje priredilo vrsto pobud v korist čilskega ljudstva. Nato pravi tiskovno poročilo: «Tisočim mrtvim, izgnanim, izgnanim lahko general Pinochet danes doda izjemno

težki gospodarski položaj, ki se je uveljavil v Čilu zaradi avtoritativne in protidemokratske politike.

Tržaške ACLI se spominjajo desete obletnice Allendejevega umora in njegove pomembne politične izkušnje in potrjujejo svojo solidarnost z vsemi, ki se v svetu borijo za svobodo in demokracijo.

Krščanski delavci, nadejajo se sporočilo, si želijo, da bi tudi tržaška cerkev izrazila svojo solidarnost s čilskim ljudstvom. Tu lahko zasledimo tudi nekoliko plemenično noto: «Ni namreč dopustno, da cerkev v vsej svoji hierarhični lestevici ne bi obsodila tistih, ki se proglasaajo za kristjane in hkrati izvajajo represivno in protičloveško politiko, kot jo izvaja čilska vojaška hunta. O drugačnih političnih in človeških dogodkih je cerkev tak jasen protest že izdala.»

Desete obletnice državnega udara v Čilu se spominja tudi tržaška sekcija Združenje Italija - Čile, ki poziva vse demokrate k solidarnosti s čilskim ljudstvom in k zavzetosti, da se v tisti državi ponovno uvedejo demokratične svoboščine.

Sestanek mest-proizvajalcev

V Rimu so govorili o krizi ki je zajela kovinarstvo

Namestnik tržaškega župana Sergio Pacor se je v prejšnjih dneh udeležil v Rimu sestanka, na katerem so se zbrali predstavniki mest, kjer proizvajajo kovinske materiale.

Pacor je poudaril, da je še v odprtih vodah načrt za preosnovo kovinarskega sektorja, tako državnega kot zasebnega. Ob pomanjkanju vsedržavnih norm je onemogočena tudi preosnova tovarne Terni v Škedenju.

Predstavniki tržaške občinske uprave se je nato podrobneje ustavil ob vprašanju kovinarske proizvodnje v Trstu. Omenil je, da so težave s tržiščem, to je s prodajo in da je to eden izmed bistvenih elementov krize. Kot enega izmed izhodov je Pacor omenil zmanjšanje uvoza palic surovega železa. Če bi se uvoz zmanjšal, bi si tovarna Terni opomogla, saj je edina tovarna v državi, ki proizvaja palice surovega železa.

Delegacijo predstavnikov kovinarskih mest je sprejela tudi parlamentarna komisija za bilanco. Glede tovarne Terni je bilo rečeno, da ni v krizi zaradi redukcij v EGS, ampak zaradi splošne svetovne krize. Namestnik tržaškega župana Pacor je zato obljubil, da bo ponovno vzbudil vodstvo železarne Terni, naj v kratkem času predstavi načrt za spremembe v proizvodnji, ki ga je že najavilo.

Danes v Dolini občinska seja

S pričetkom ob 18.30 bo danes na županstvu v Dolini seja občinskega sveta. Med drugimi točkami so na dnevnem redu odobritev proračuna za leto 1982, dodelitev prispevka raznim kulturnim in športnim društvom ter gozdom na pihala v občini, dodelitev prispevka župniku iz Ricmanj za po pravilo cerkve «Leopold Mandić» pri Domju, vprašanja v zvezi z izgradnjo poštnega urada v Dolini, resolucija o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti in resolucija o ovrednotenju idealov odpornosti in demokratičnih institucij.

Križ ne potrebuje javnega telefona

«Naša družba ne smatra za potrebno namestitev javne telefonske govornice v središču Križa, ker je tam zasebno telefonsko omrežje že dobro razvito.» S tem lakoničnim pojasnilom je družba SIP odgovorila predsedniku zahodnokraškega rajonskega sveta Štoki, ki je na zahtevo svetovalca Ukmarja (KPI) spet posegel za namestitev telefonske govornice sredi vasi.

Križ bo torej kot pravi SIP še dalje ostal brez telefonske govornice, tudi zaradi tega ker je gostilna, kjer se nahaja javni telefon, že dalj časa zaprta zaradi obnovitvenih del. To pa je za naše telefonsko podjetje posrednega pomena, itak imajo Križani že svojo govornico, le da se ta nahaja izven vasi in da je dobršen del leta telefon tam pokvarjen.

Zaključki raziskovalnega tabora «Benečija 83» v Špetru Slovenov

Mladi udeleženci letošnjega raziskovalnega tabora «Benečija 83» bodo nočjo v občinski dvorani v Špetru Slovenov pokazali zaključke svojega dela na tem taboru. Dobro so se pripravili na to uradno predstavitev, skrbno izrisali številne zemljevide, grafike, prepisali vse magnetofonske in druge zapise, izdelali skice in seveda iz vsega tega materiala napravili svoje zaključke, izdelali svoje gledanje na področje, ki so ga v skoraj dveh tednih bivanja v Špetru Slovenov kar dobro spoznali.

V petih skupinah je delalo 32 mladih raziskovalcev, vsi z enako vnetostjo, vsi z željo, da bi čimbolje spoznali delček Beneške Slovenije in njeno stvarnost.

Kako so v svojih skupinah delali? Petim udeležencem in enemu od mentorjev smo zastavili to vprašanje. Takole so odgovarjali:

Marko Jagodic iz Trsta, dijak znanstvenega liceja, že drugič na taboru, sicer pa član geografske skupine: «Začeli smo s pregledovanjem podatkov zadnjih ljudskih štetij. Tako smo ugotavljali število izseljencev, zapuščenih kmetij in na osnovi teh in še drugih podatkov sestavili nekak geografski prikaz špetske občine. Delo nam je kar dobro steklo.»

Tatjana Usenič, doma s Kolonkovca, tudi dijakinja znanstvenega liceja, prav tako že drugič na raziskovalnem taboru, je članica etnološke skupine. V glavnem je skupina preučevala stavarstvo, pa tudi razne šege in navade. «Začeli smo tako, da smo kar stopili v hišo in začeli z vprašanji. Nekateri so nas takoj lepo sprejeli, drugi manj. Skušali smo se našim anketirancem čim bolj približati.»

Marija Zlobec iz Trsta ter Mirella Gergolet iz Doberdoba sta članici zgodovinske skupine. Marija je bila prvič na taboru, Mirella drugič. Obe smo našli, ko sta se vračali z dela na terenu. Zapisovali sta razne hišne vzdevke. «V Špetru je teh vzdevkov bolj malo, v manjših krajih pa kar veliko.»

Katja Verginella je doma s Proseka, dela pa v etnološki skupini. «Ljudje so tukaj bolj zaprti in se težko odkrijejo nekomu, ki ga ne poznajo.»

Branko Jazbec je mentor skupine za sociologijo: «Anketo smo delali med mladimi med 16. in 21. letom. Vprašalniki so bili dvojezični, obsegali pa so tudi vprašanje odnosa do slovenske manjšine, do slovenskega jezika in do političnega naziranja. Odgovori so bili zelo različni, večkrat močno protislovni. Eni so na primer trdili, da Slovencev v Benečiji ni, istočasno pa so morali priznati, da obstajajo tukaj slovenska društva in organizacije. Delo naše skupine je bilo seveda zahtevno, toda ko je steklo, smo ugotovili, da je kar šlo.»

Ob koncu smo jih še vprašali, če se bodo udeležili tudi prihodnjih raziskovalnih taborov. Odgovor vseh je bil: «Z velikim veseljem!»

Na cesti 202 za las ni prišlo do tragedije

Državna cesta 202 je bila včeraj zjutraj prizorišče prometne nesreče, ki le za las ni terjala hudega krvnega davka. Na cestnem pasu pri Nabrežini, ki je zaradi gradnje hitre ceste zožen in kjer je hitrost omeje-

na na 30 kilometrov na uro, sta čelno trčila dva tovornjaka z evidenčno tablico iz Parme oziroma Verone. 46-letni sofer Tabarin Valerio iz okolič Verone je povedal, da je med vožnjo proti Trstu neko vozilo pred njim nenadoma zavrla. Isto je hotel storiti tudi sam, ostal pa je presečen, ko zavore niso prijele. Da bi ne trčil v spredaj vozeči avtomobil, je zavil na levo, tu pa se je zaletel v nasproti vozeči tovornjak, ki ga je upravljal 36-letni Branko Brčić iz Ul. Lucrezio 7.

V trčenju se je lažje ranila Tabarinova 12-letna hčerka Barbara, katero so sprejeli na ortopedskem oddelku otroške bolnice «Burlo Garofolo» zaradi verjetnega zloma gležnja. Okrevala bo v mesecu dni. Petindvajset dni pa se bo moral zdraviti Brčić zaradi poškodbe na kolenu. Materialna škoda na obeh vozilih je velika, saj sta povsem uničeni, tako da so ju gasilci, po dveh urah dela, ko je bila cesta zaprta za promet, odpeljali stran.

● V soboto, 10. t.m., ob 21. uri bo v stolnici v kraju Casarsa della Delizia (pokr. Pordenon) odvečerni koncert tržaškega zbora «A. Illesberg», ki ga vodi Tullio Riccobon. Nastop sodi v sklop «Koncertov v cerkvi», ki ga organizira dežela v sodelovanju s cerkvenimi oblastmi v Furlaniji - Juljski krajini, s tržaškim gledališčem «Verdi» in s «Pro loco» iz Casarse.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi

Dušan Ravbar

Pogreb bo jutri, 10. t.m., ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče k Sv. Ani.

Zalujoči: žena Marija, sin in hčerka z družinami, sestre in drugo sorodstvo.

Opčine, 9. septembra 1983

† Dne 7. t.m. nas je zapustil naš dragi

Andrej Pertot

(ZIDAR)

Pogreb bo danes, 9. t.m., ob 11. uri z nabrežinskega pokopališča naravnost na Kontovel.

Zalostno vest sporočajo vsi sorodniki.

Trst, 9. septembra 1983

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

† Nenadoma nas je zapustil naš dragi

Dušan Ota

Pogreb bo danes, 9. t.m., ob 13. uri iz glavne bolnišnice v Dolino.

Zalostno vest sporočajo: žena Angela, otroci, sestra in brat z družinami.

Kroglice, 9. septembra 1983

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Renzulli sprejel delegacijo KZE

Deželni odbornik za zdravstvo Renzulli je včeraj sprejel delegacijo tržaške krajevne zdravstvene ustanove, ki sta jo vodila predsednik Segatti in podpredsednik De Pulcinari. Osrednja tema razgovora je bilo odprtje katarinske bolnice, o čemer je poročal Segatti. Renzulli je poudaril, da je deželna uprava zelo zainteresirana za rešitev raznih problemov, ki se ovirajo začetek delovanja nove bolnice, obenem pa je predlagal ustanovitev dveh mešanih komisij, ki naj bi pod koordinacijo deželne ravnanstva za zdravstvo operativno sledila vsem proceduram, ki so potrebne za odprtje bolnice. Glede finančnih vprašanj je Renzulli napovedal, da bo preveril razpoložljivost ministrstva za zdravstvo v Rimu, ki je svojčas napovedalo finančni poseg za nove bolniške pobude v Trstu.

● Prevozno podjetje ACT sporoča, da se bo s ponedeljkom, 12. t.m., pričel zimski avtobusni urnik, ki bo privedel do spremembe na progi št. 4. Avtobus bo peljal z Oberdankovega trga po Novi cesti za Opčine do križišča, nato na opensko postajo. Od tu bo avtobus zapeljal do križišča in zavil na cesto št. 202 in šel do Ville Carsie.

Simpozij bo čez teden dni v Grljanu

Predstavili so zdravniške dneve

Včeraj popoldne so v časnikarskem krožku predstavili letošnje «Tržaške zdravniške dneve». Gre že za 37. tovrstno pobudo, ki jo kot vsakič prireja Tržaška zdravniška zveza pod pokroviteljstvom tržaške medicinske fakultete, tržaške Krajevne zdravstvene enote in zdravniške zbornice za tržaško pokrajino.

Potek in vsebino mednarodnega simpozija, ki bo prihodnji petek in soboto v grljanskem hotelu Palace, je opisal prof. Aldo Leggieri, predstojnik Inštituta za patološko kirurgijo pri tržaški univerzi, tokrat sicer v svojstvu predsednika organizacijskega odbora. Letošnja pobuda bo v celoti posvečena nefro - urološkim obolenjem. To pa predvsem iz dveh razlogov: prvič, ker je na tem specifičnem področju, kakor sicer tudi na drugih medicinskih, skoraj vsak dan toliko novosti, da jim je težko slediti; za tržaško pokrajino pa je simpozij na to temo še posebej zanimiv, kajti število takšnih obolenj je znatno višje glede na italijansko povprečje.

Sicer je že glavni namen «Tržaških zdravniških dnevov», da nudi splošnim zdravnikom in specialistom vsaj bežen pregled novih iznajdb in tehnič-

no - terapevtskih pripomočkov na določenem področju medicine. Študijski dnevi namreč niso namenjeni, je dejal Leggieri, samo ozkemu krogu specialistov, temveč tudi splošnim zdravnikom, da lahko takoj pravilno ocenijo bolezenske znake. Še zlasti to velja pri rakastih obolenjih mehurja, kar sodi v letošnji program, kajti hitra diagnoza je najzanesljivejši porok za uspešno zdravljenje. Ob tem še zanimiv in za naše mesto nerazveseljiv podatek: število žensk s tem rakastim obolenjem je kar dvakrat višje kot v drugih krajih Italije.

Med specifičnimi temami, ki jo bodo zdravniki obravnavali konec naslednjega tedna, so tudi ledvična obolenja in zdravljenje z dializo. V Trstu je namreč ta oddelek premajhen in morajo bolniki velikokrat čakati; pri tem je treba upoštevati, da se taki bolniki morajo redno zglasiti v posebnem centru vsak drugi - tretji dan.

Predsednik organizacijskega odbora je še podčrtal pomen mednarodnega značaja simpozija. Na njem bodo namreč predavali tuji strokovnjaki, udeležili pa se ga bodo tudi zdravniki iz sosednje Avstrije in Jugoslavije, ki so bili izrecno vabljeni.

Festival KPI na Pončani

Na Pončani se nadaljuje festival komunističnega tiska. Danes ob 20. uri je predvidena okrogla miza o vprašanju istrske kulture v Trstu. Sodelovali bodo Giorgio Depangher, Stelio Spadaro in Fulvio Molinari. Po 21. uri se bodo predstavile nekatere najboljše rock-skupine v Trstu.

POPRAVEK

V intervjuju z arheologom Matejem Župančičem iz koprškega pokrajinskega muzeja, ki smo ga objavili v tokovi številki na 9. strani, je v zadnjem odstavku po pomoti izostala vrstica, kar daje stavku nerazumljiv smisel. Pravilno se odstavek glasi: «V širšem smislu pa smo se nenadoma še bolj zavedali dejstva, da staroslovanska najdišča na širšem območju Trsta s Krasom vred komaj da slutimo, čeprav ne dvomimo v njihov obstoj». V istem intervjuju je tiskarski škrt zagodel tudi z besedo gradbišče, ki bi se morala pravilno glasilati grobišče.

● Prihodnji četrtek ob 19. uri se sešane na sedežu v Ul. Macelli 1 glavna skupščina Konzorcijalnega podjetja za prevoze - ACT.

Pogovor z diplomirancem na sloviti šoli v Valenzi Po Zlatarska obrt nudi veliko zadoščenja

Pred nedavnim je na šoli zlatarske obrti v Valenzi Po diplomiral 20-letni Peter Malalan z Opčin. Obiskali smo ga, da bi zvedeli kaj več o njem in o tej stroki sploh.

Šola v Valenzi Po je menda svetovno znana. Ali bi nam lahko o njej nekaj povedal in hkrati obrazložil glavne značilnosti tega obrtniškega centra?

Ta šola je eden najvažnejših, ali pravzaprav najvažnejši svetovni center, kar se tiče zlatarske obrti. V mestecu Valenzi Po praktično ni hiše, ki bi ne imela zlatarske delavnice. Naj povem, da sem si v tej stroki pridobil še kar veliko izkušenj, saj sem jutraj obiskoval šolo, kjer smo obdelovali večinoma samo teorijo, popoldne pa sem zastoj delal v eni izmed tamkajšnjih delavnic. Tam sem se začel v bistvu ukvarjati z ročnimi gravurami. V petih letih študija sem se vsakakor marsičesa naučil, kajti poleg literarnih predmetov smo imeli še tehnično, geometrično risanje in seveda laboratorij.

Ali si tam spoznal še kakšnega Slovenca, ki se je izučil za zlatarskega obrtnika?

Slovenec, ki bi tam študiral, praktično ni. Mnogo mladih iz Trsta in okolice se je zanimalo za to šolo, toda nobeden se ni prijavil. Profesionalno se je tam izučil z menoj, toda v drugi stroki, le še en Slovenec, in to je moj sovaščan Gulič, drugih Slovencev nisem videl. Res pa je, da najdemo tam ljudi vseh mogočih narodnosti, saj se po ulicah sliši govoriti mnogo tujih jezikov.

Sedaj, ko si to šolo dokončal, je možna še kakšna specializacija, ali je ta diploma največ kar lahko dosežeš?

Peter Malalan na delu v svoji delavnici

Naj povem, da za zlatarsko obrt nisi nikoli dovolj izkušen, saj se znajdeš iz dneva v dan pred novimi problemi in si tako sproti nabiraš »zlat vrednih« navodil za bodoče delo. Torej specializacijo imamo vsak dan, če le hočemo. Lahko bi se vpisal tudi na razne univerzitetne fakultete, vendar me to za zdaj ne zanima. Vsekakor sem že v Valenzi Po opravil neke vrste specializacijo, ko sem v 4. in 5. letu prostovoljno obiskoval tečaj za ocenjevalca dragocenih kamnov. Ta tečaj, ki sem ga uspešno opravil, organizira »Monte dei Pegni di Milano« in je to odlična izpopolnitev, kar se tiče zlatarske obrti. Mislim pa, da bom še obiskoval tečaje za spoznavanje dragocenih kamnov, ki jih or-

ganizira IGI (Istituto Gemologico Italiano), saj si tudi s tem nabiraš novih izkušenj.

Zanimalo bi me, če si to šolo izbral, ker je pač pri vas doma urarstvo in zlatarska obrt že tradicija, ali tudi zaradi veselja in volje do tega dela.

Že takrat, ko sem končal nižjo srednjo šolo, me ni mikalo, da bi se vpisal na realno, trgovsko ipd, zato sem se z velikim navdušenjem odločil za šolo zlatarske obrti, ker sem ob vsem tem opazil tudi primanjkljaj delovne sile pri tej stroki. Sedaj, ko sem študij dokončal, sem izredno zadovoljen in mislim, ali vsaj upam, da bom s to obrtjo uspešno nadaljeval in napredoval.

Razgovor zapisal B. D.

Romanje v Rim na proglasitev hrvaškega svetnika L. Mandića

Znanj kapucinski duhovnik pater Leopold Mandić bo v nedeljo, 16. oktobra, v Rimu proglašen za svetnika katoliške Cerkve. Takrat bo v Rimu mednarodna sinoda škofov o zakramentu spovedi. Številni škofje z vsega sveta se bodo pridružili mnogim hrvaškim škofom, ki pripeljejo v Rim več tisoč vernikov na Mandićevo kanonizacijo. Znano je tudi, da bodo prisotni škofje in zastopniki vernikov vsega beneškega patriarhata, ker je novi ekumenski svetnik deloval 40 let kot spovednik v Padovi.

Največjega Mandićevega praznika v Rimu se bodo udeležili tudi zastopniki zamejskih Slovencev. Prvo skupino je že zbralo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, sedaj pa se pripravljajo druga skupina. Potovanje bo trajalo od 15. do 18. oktobra. Celotni stroški znašajo 220.000 lir. Vpisovanje v Gorici pri Katolič. glasu, v župnišču v Nabrežini in v Trstu v knjigarni Fortunato. Informacije in spored potovanja na teh treh vpisnih mestih. Vpisovanje se zaključuje ob zasedbi mest oz. v torek, 20. septembra.

ŠD BREG s sodelovanjem KD SLAVEC

priredi 10., 11. in 12. t.m. v Ricmanjih

PRAZNIK BREGA

Vse večere vas bo zabaval ansambel Pomlad ob dobro založenih kioskih

Gledališča

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

PDG Nova Gorica vas vabi k vpisu abonmaja za sezono 1983 - 84. Prijave abonmaja sprejemamo vsak dan vključno do 15. t.m. na naslov PDG, Leninova 2 (Kulturni dom) - 65000 Nova Gorica ali po telefonu 25-326. Prijavo abonmaja lahko oddate tudi kulturnemu poverjeniku pri lastni delovni organizaciji.

Repertoar je naslednji: W. Shakespeare »Troilus in Kresida« - režija Dino Radojevič; Jordan Plevneš »Erigon« (Ljubila Georgijevski); Nikolaj Erdman »Mandat« (Jože Babič); Eugene O'Neill »Dolga dne potovanja v noč« (Zvone Šedlbauer); Sean O'Casey »Pravljica za lahko noč« (Aleš Jan); Thomas Bernhard »Nad vsemi griči je mir« (Dušan Mlakar).

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE - Nova Gorica

Danes, 9. t.m., ob 20.30 na dvorcu Zemono pri Vipavi: J. Plevneš »Erigon«, red premiera in izven.

CANKARJEV DOM - Ljubljana

Predvečer velike dvorane: Še danes, 9. t.m.: Razpisi abonmajev Slovenske filharmonije (od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure).

Koncerti

Jutri, 10. septembra, ob 20.30 bo v evangelistični luteranski cerkvi (Largo Panfili) koncert, ki ga izvaja Vokalno instrumentalni sekstet.

Kino

Ariston Zaprt zaradi počitnic do 1. oktobra.
Eden 17.30 »Blade violent«.
Fenice 18.00 »Krull - Un mondo lontano anni luce dalla tua immaginazione«. Ken Marshall.
Nazionale 15.30 Dvorana št. 1 »I Tabo« Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 16.00 »Sex orgy college«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 3. 16.00 »Zombi Holocaust«.
Grattaciolo 17.00 »Una Magnum per Mcquade«.
Mignone 16.30 Pappa e Ciccio - P. Villaggio.
Aurora 16.30 Franchestein junior.
Capitol 17.00 »Rambo«. S. Stallone.
Radio 15.30 »L'altro vizio di una moglie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 17.00 »La casa delle finestre che ridono«. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Moderno 16.30 Yerico mile.
Lumiere 17.00 »Easy riders«. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Giardino pubblico 21.00 »Agente 007 - La spia che mi amava«.

Šolske vesti

Ravnateljstvu srednje šole F. Erjavca in osnovne šole Bazoviški junaki sporočata, da se bodo dijaki in učenci zbrali v šoli 15. septembra ob 10.30. Nato se bodo v spremstvu profesorjev in učiteljev udeležili šolske maše, ki bo v rojanski župnijski cerkvi.

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan JOLANDA GUSTINČIČ. Vse najboljše ji želi KD Rovte-Kolonkovec.

Danes praznujeta rojstni dan ALBIN in OTTAVIO. Vse najboljše jima voščijo vsi, ki ju imajo radi.

Včeraj sta se poročila FRANKO in MARA. Vso srečo in skupnem življenju jima želijo mama Sonja, oče Ignacij ter nono Lojze.

Razna obvestila

V okviru narodnega kongresa pevskega zborov združenja Pueri Cantores nastopa danes, 9. t.m., v cerkvi Santa Maria Maggiore s pričetkom ob 20.30 MPZ Vesele pomlad z Opčin pod vodstvom Franca Pohajca.

SKD Igo Gruden obvešča pevke in pevce, da je prva supna vaja v ponedeljek, 12. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih.

Pripravljalni odbor »Dnevo kmetijstva« obvešča vinogradnike tržaške pokrajine, da se bo vršila v sklopu zgoraj navedenih dnevo, v gledališču F. Prešeren v Boljuncu razstava grozdja naslednjih sort: a) za Breg: malvazija, sauvignon, merlot in refošk; b) za Kras: vitovska garganja in refošk (teran); c) ostale sorte so izven konkurence.

Svoje šprone (mladica z grozdem in listjem) lahko razstavljajo vsi vinogradniki, ki obdelujejo vsaj 800 trt. Šprone se lahko odda v soboto, 17. 9. 83, od 9. do 13. ure v gledališču F. Prešeren v Boljuncu, ali pa od 9. do 12. ure na sedežih občin Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Za morebitne informacije se zainteresirani lahko obrnejo na občino Dolina - tel. 228110 ali na Kmečko zvezo tel. 62949.

Vsi, ki bi radi razstavljali svoje pridelke na »Kmetijskih dnevih«, ki bodo od 16. do 19. septembra t.l. v Boljuncu, naj se javijo na občinskem sedežu v sobi 36. Zainteresirani se lahko zgledajo tudi telefonsko na številkah: 228110, 228127 ali na 228392. Za razstavo pride v poštev: grozdje, zelenjava, poljščine, zajci, kokoši in ostala perturina.

Uprava občine Repentabor bo sprejela v službo z začasno delovno pogodbo voznika občinskega šolabusa za šol. leto 1983-84. Zainteresirani naj se obrnejo na občinsko tajništvo za potrebna pojasnila do 10. septembra.

Razstave

Zveza slovenskih kulturnih društev in odsek za zgodovino pri NSK vabita na ogled razstave glasbil, spisov in risb na temo »Jaz sem muzikant«, ki so jih pripravile sekcije za glasbeno naravoslovje pri SAZU, izdelali pa otroci piranske občine. Razstava je na ogled v Kulturnem domu v Trstu do 30. septembra.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 9. septembra
PETER
Sonce vzhaja ob 6.35 in zatone ob 19.30 - Dolžina dneva 12.55 - Luna vzhaja ob 9.12 in zatone ob 21.03.

Jutri, SOBOTA, 10. septembra
NIKITA

Vreme včeraj: Temperatura zraka 23,2 stopinje, zračni tlak 1015,5 mb rahlo raste, veter 4 km na uro severozahodnik, vlaga 38 odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessandro Mamei, Massimiliano Scrigna, Federico Motka.

UMRLI SO: 69-letna Silvana Princivali por. Messeri, 63-letna Francesca Skrt, 85-letni Carlo Buzzi, 84-letna Isabella Zanetti vd. Miani, 76-letna Angela Bensi vd. Brani, 70-letni Giovanni Rocchi, 78-letni Livio Tait, 79-letna Aurelia Filipi por. Moschos, 85-letni Antonio Orlich, 83-letni Giuseppe Felluga, 73-letni Agostino Del Piero.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4. Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Sesljan, Opčine, Milje (Lungomare Venezia 3).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Settefontane 39 in Trg Unità 4)

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Sesljan, Opčine, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 16. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

Godbeno društvo Prosek se zahvaljuje vsem, ki so prispevali k običajni nabiralni akciji.

Odbor

MENJALNICA vseh tujih valut

8. 9. 1983

Ameriški dolar	1.593.—
Kanadski dolar	1.290.—
Švicarski frank	733.—
Danska krona	164.—
Norveška krona	210.—
Švedska krona	200.—
Holandski florint	531.—
Francoski frank	196.—
Belgijski frank	27.—
Funt sterling	2.380.—
Irski sterling	1.850.—
Nemška marka	595.—
Avstrijski šiling	84,25
Portugalski eskudo	11,50
Španska pezeta	10.—
Japonski jen	5.—
Avstralski dolar	1.300.—
Grška dragma	14.—
Debeli dinar	12,75
Mali dinar	11,60

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-448

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PRODAM enosobno stanovanje s kopalnico. Tel. 757339 od 13. do 14. ure. OPRAVLJAM vsako pleskarsko delo po ugodni ceni. Tel. 811-186.

PRODAM peč Olmar na metan v dobrem stanju, 10 m emajliranih cevi. Telefonirati na št. 410372.

PRODAM dva lesena soda (15 hl) v dobrem stanju. Telefonirati na št. 0481/33553.

OSMICO je odpri Rudi Petaros iz Boršta. Toči belo in črno vino.

ZOBOZDRAVNIK Ivo Petkovšek bo ordiniral od 5. septembra dalje od 15. do 19. ure.

JOŽE BIZJAK prosi gospoda, ki ga je srečal pred mesnico v Divači, naj se zgleda v Divači št. 9.

PRODAM hišo na Kontovelu št. 25, v dobrem stanju, 80 kv. m. Telefonirati na št. 220-601 od 13. do 14. ure.

OSMICO ima Josip Gruden v Samatorci 6/A. Vabi vas na kozarček, še raje polič, belca ali terana.

OBČINA TRST

XIII. Oddelek - Urbanistika in promet
Upravni odsek

Prot. št. XIII - 82/186/12

PREDMET: varianta št. 35 splošnega regulacijskega načrta - Ulica Tiepolo

ŽUPAN,

na osnovi sklepa občinskega odbora št. 245 z dne 8. aprila 1983, s katerim je bila odobrena varianta št. 35 splošnega regulacijskega načrta za Ulico Tiepolo; sklep je pokrajinski nadzorni odbor v Trstu na seji dne 1. junija 1983 spoznal za zakonit (št. 5784/5316 c.c.); na osnovi 41. člena deželnega zakona št. 45 z dne 24.7.1982,

obveščam,

da je od objave tega razglašala dalje varianta št. 35 splošnega občinskega regulacijskega načrta deponirana in na prost vpogled občinstvu za ves čas veljave v občinskem tajništvu, soba št. 607, XIII. oddelek - Urbanistika in promet, prehod Costanzi št. 2 - VI. nadstropje.

Kdorkoli je zainteresiran ima možnost, da si varianta ogleda v uradnih urah (ob delavnikih od 12. do 13. ure).

Glavni tajnik
(dr. Beniamino Rava)

za župana
(odv. Sergio Pacor)

Trst, 9. septembra 1983

E.Fermi

Aranžerji
Programaterji
Finančni izvedenci
Uradniško
knjigovodstvo
Stenografija
in strojepisje
Tajništvo
Slikarstvo

TRST - UL. CORONEO 1
TEL. 732042 - 732423

darovi in prispevki

V spomin na tov. Marico Škabar daruje dr. Sonja Mašera 25.000 lir za KD Barkovlje ter 25.000 lir za KD Prosek - Kontovel.

V spomin na Franca Caharijo darujeta Herman in Grozdana Sulčić 15.000 lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

Ob obletnici smrti drage mame darujejo Nini, Marička in Petrina 30 tisoč lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

Namesto cvetja na grob pok. Ivane Furlan vd. Kralj daruje Gracijela Rustja 20.000 lir za spomenik NOB iz Gabrovca.

V spomin na Slavka Pirjevca darujejo Ivan Sardoč z družino 15.000 lir, Nadja in Andrej Kapun 30.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

V spomin na Ido Grilanc daruje Ivan Sardoč z družino 15.000 lir za godbeno društvo Prosek.

V spomin na Slavka Pirjevca da-

ruje Vinko Furlan 10.000 lir za godbeno društvo Prosek.

V spomin na Umberto Boganza darujejo bratrančje žene Mare ter Neda, Marta, Viviana, Egon, Vanda, Danilo, Karlo in Slavko 120.000 lir za godbeno društvo Prosek.

V spomin na Marico Škabar daruje Roža Samec in Pečenik z družino 10.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

V spomin na pok. Viktorja Počkaja darujeta družini Pečenik 10.000 lir za spomenik padlim v Repnu ter 10.000 lir za spomenik pri Sv. Ani, s Škedenja in Kolonkovec.

V spomin na Marico Škabar daruje Neva Lukeš 10.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

V počastitev spomina Slavka Pirjevca daruje Sonja Slokar 10.000 lir za moški zbor V. Mirk.

V spomin na Karla Križmančiča daruje Zilka Joževa 10.000 lir za pogrebno društvo v Bazovici.

Beneški filmski bienale

Marie Chapdlaine: Ko življenje vsiljuje nezaželene izbire

Igralka Carolin Laure, ki ima nosilno vlogo v filmu «Marie Chapdlaine» kanadskega režiserja Karla Gilleta (Telefoto AP)

Kanada ima v konkurenci za zlati lev svojega predstavnika Karla Gilleta. Njegov film je Marija Chapdlaine. Življenjska zgodba dekleta, ki živi na kmetiji v kanadski deželi Quebec; sanje o boljšem življenju, o veliki ljubezni kmalu izhlapijo, tragičen konec ljubezni s Franoasom, smrt matere, poroka z Eutropom jo prisilijo, da sprejme življenje, ki ga je vedno zavračala. Značilnost Giletovega filmskega sloga so «živahni kadri», v katerih vedno nastopa več oseb, popolnoma pa so odsotni detajli.

Mladi italijanski avtorici Stefania Casini in Francesca Marciano sta svojo režisersko kariero začeli s filmom «Lontano da dove». Zgodba sodobne generacije, ki vedno išče nekaj zelo oddaljenega; oddaljenega od kje? Mit Amerike, New Yorka postaja star otip življenja brez ovir, brez omejitev, 24 ur na 24. Posebno poglavje zasluži glasba, kajti v nekaterih delih ni zgolj opisna podlaga in dodaten zvočni komentar dogajanja; zavzame pač tudi osrednjo vlogo v ekonomiji pripovedi in postane samostojen izrazni kodeks. Pupi Avati nas pripelje v svoj svet poezije z nostalgijnim čarom provincialne lahke glasbe začetka tega stoletja. Alain Resnais posveča tudi veliko pozornost v svoji ironični «filozofsko-glasbeni komediji», glasbenim vložkom, zborovskemu petju in petim monologom igralcev. Taka razmišljanja o ljubezni in človeški sreči so racio-

nalna (z določeno zamisljivo scenarije in dramaturgije) in pa čustveno-estetska, teze pa režiser podpira z glasbo. Isto velja za Klugeja. On prav izbere svet opere, klasično melodramo 19. stoletja (Verdi itd.) kot izrazno izhodišče in laiti motiv njegovega prikazovanja dialektike čustev znotraj človeškega življenja. In mar nismo še v včerajšnjem Maria Chapdlaine poslušali v kanadski hosti prek fratrovega starega fonografa sijajne arije Enrica Caruse?

Vse te miselne povezave se poradijo ob gledanju francoskega Premon Carmen (Karmen), o katerem je avtor Jean Luc Godard povedal v informacijo le sledeče: vsi poznajo Carminino ime. Vsi poznajo naj si bo Beethovnova, Bisetova ali Tom Waitsovo glasbo. Ime Carmen, kot junakinjo Bisetove opere. Zadnji Beethovnovi kvarteti, poslednja najgloblja Beethovnova misel o človeku in človeškem povezana z razbitim ritmom zvokov in glasov sodobnega. V kontrapuntu hladnih in hkrati vročih tonov glasbe za nočni bar Toma Waitsa. Okrog te glasbe iz tega heterogenega glasbenega vesolja nastaja tipično godardska pripoved. Ljubezenska zgodba, intimistična pripoved in srečanje mladih teles, obrazov, senc. Nekoliko surealističen politični pogled proti vsemu negativnemu, nerodovitnemu, omejujočemu, ki nam priha iz življenja in družbi.

D. Jare

Brucovanje v Piranu

Neptun je letos izbral kočijo

PIRAN — Danes in jutri bo v Portorožu in Piranu približno 350 dijakov srednje pomorske šole, ob organizacijski pomoči portoroškega avditorija izvedlo tradicionalni pomorski krst. Kar 175 dijakov je letos v prvih letnikih, od tega 75 navtičev, 32 ladijskih strojnikov, 12 ribičev, pa še elektriki in celo kmetijci bodo, če bodo hoteli, lahko doživeli Neptunov krst. Cerimonija se bo začela danes ob 11. uri dopoldna na portoroški peščenici plaži, ko naj bi gusarji poskali in izkopali zaklad (v zakopani skrinji so na primer lani našli nogometno žogo). Osrednja prireditve bo letos 10. septembra, začela se bo ob 16. uri s sprevedom gusarjev in sužnjem, skupaj z domžalskimi maršretami in godbo na pihala. Kretnili bodo od pomorske šole skozi Portorož in nazaj mimo Bernardina v

Piran. Sam krst naj bi izvedli okoli 18. ure pred hotelom Piran. Ob 19. uri pa se bo na Tartinijevem trgu začel gusarski ples in zabava. Letos bodo bodoči pomorci prvič izpeljali svoj ritual brez ene same barke (iz varnostnih razlogov, ki jih je zahtevala koprska luška kapitanija). Tudi Neptuna ne bodo več nosili sužnji prvošolci na ramenih, ampak se bo peljal na kočiji z lipicansko vprego. Top pa bodo vlekli s traktorjem. Skratka sam Neptunov krst bo letos spet precej bolj mil, kot se ga spominjajo starejši pomorci iz prvih generacij te šole. Vendar sama prireditve ne bo izgubila svojega blišča ampak bo prav zaradi drugih dodatkov, na primer Neptun na kočiji z lipicanci morda še bolj privlačna za radovedne turiste.

Boris Šuligoj

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 13.00 Poletni maraton: Antologija sodobnega baleta: Twyla Tharp anda dancers in short stories
  - 13.30 Dnevnik
  - 13.45 La Gang - film
  - Igrajo Robert Ryan, Robert Mitchum, Ray Collins
  - 15.10 Mister Fantasy
  - 15.55 Happy days - TV film
  - 16.20 Con un colpo di bacchetta - 4. del
  - 16.40 Artisti d'oggi
  - 17.00 - 18.30 Glasba in zanimivosti
  - 17.10 V studiu z gosti in glasbo
  - 17.30 Buon appetito, e poi
  - 17.45 Disco fresh
  - 18.00 «Il racconto delle due città» Po delu Charlesa Dickensa - 4. epizoda
  - 18.20 Glej in zmagaj
  - 18.30 Tenis
  - 19.45 Almanah jutrišnjega dne
  - 20.00 Dnevnik
  - 20.30 Posebnosti dnevnika 1
  - Čile: rojstvo in zaton tirana
  - 22.30 Dnevnik
  - 22.40 Il segreto di Tutankhamen - film
  - Igrajo Eva Marie Saint, Robin Ellis, Raymond Burr
  - 00.20 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Drugi kanal**
- 13.00 Dnevnik 2 - ob 13. uri
  - 13.15 Monza: avtomobilizem

- 14.50 Speciale Mixer - Dokumentarna oddaja
- 15.30 La pulce nell'orecchio - film
- Rex Harrison, Rosemary Harris, Louis Jourdan
- 17.00 - 18.40 Poletni tandem
- I perditempo - risanka
- Ridiamo con - TV film
- Čebelica Maja - risanka
- Il primo Mickey Rooney - TV film
- 18.40 Dnevnik 2 - Športne vesti
- 18.50 Šport in glasba
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.30 Storia di un italiano
- Serijski filmovi z Albertom Sor-dijem - 7. epizoda
- 21.30 Chi fermerà Tommy Wanda? - TV priredba. 3. in zadnji del
- 22.30 Dnevnik 2 - vesti
- 22.40 Beneški filmski festival: Srečanje z avtorji
- 23.45 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 18.05 Kamera in spomin
- 18.20 Sredozemske igre
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.25 Rodeo Pentro
- 20.00 Šola in vzgoja
- 20.30 Iz Benetk: filmski festival
- Kronike, filmi, komentarji
- 21.30 Tenis
- 23.30 Dnevnik 3

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 17.05 Poročila
  - 17.10 Čarodejev sin - otroška nadalj.
  - 17.55 Domači ansambli: Štirje kovači
  - 18.25 Ožornik ljubljanskega območja
  - 18.40 Prehrana - izobraževalna oddaja
  - 19.10 Risanka
  - 19.24 TV in radio nocoj
  - 19.26 Zrno do zrna
  - 19.30 TV dnevnik I
  - 19.55 Vreme
  - 20.00 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah: Velika tekma
  - 20.40 Ne prezrite
  - 21.00 TV kviz
  - 22.00 TV dnevnik II
  - 22.15 Nočni kino: Na nevarnih tleh - film
- Zagreb**
- 17.00 Pjong-Jang - dokumentarec
  - 17.30 Videostrani
  - 17.45 Vsak petek je začetek
  - 18.25 Kronika občine Reka

- 20.00 Šerif McCloud - nanizanka
- 21.15 Dober večer - zabavno glasbena oddaja
- 22.15 Kulturna srca

Koper

- 14.00 in 17.30 Odprta meja

Danes bodo v okviru oddaje «Odprta meja» med drugimi na sporedu tudi naslednje vesti:

- GORICA — Seminar slovenskih profesorjev
- TRŽIČ — Razstava letal
- TRŽIČ — Proslave 8. septembra

- 18.00 Velika dolina - TV film
- 19.00 Aktualna tema
- 19.30 TVD - stičišče
- 19.45 Trnova pot - TV film
- 20.45 Dnevnik nekega Italijana - film
- 22.15 TVD - danes
- 22.25 Zeit im Bild - čas v sliki

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 8.30 Dober dan Italija
  - 9.00 Phyllis - TV film
  - 9.30 Alice - TV film
  - 10.00 Mary Tyler Moore - TV film
  - 10.30 Lou Grant - TV film
  - 11.30 Rubrike
  - 12.00 I Jefferson - TV film
  - 12.30 Il ritorno di Simon Templar - TV film
  - 13.30 Sentieri - TV roman
  - 14.30 General Hospital - TV roman
  - 15.30 Il letto di spine - film
  - 17.00 Tarzan - TV film
  - 18.00 Galactica - TV film
  - 19.00 Arcibaldo - TV film
  - 19.30 Serpico - TV film
  - 20.25 Corleone - film
  - 22.40 L'uomo di Singapore - film
  - 0.20 Šport
  - 0.50 Il tigre - film

RETE QUATTRO

- 8.30 Risanke
- 9.30 I superamici
- 9.45 L'invincibile Blue Falcon
- 10.30 Ancora una volta con amore - film
- 12.00 FBI - TV film
- 13.00 Joe Forrester - TV film
- 14.00 Agua Viva - TV novela
- 14.45 Dimmi come mi chiamo - film
- 16.30 Risanke
- 17.20 Star Blazers - risanke
- 17.50 CHIPS - TV film
- 18.50 Dancin'Days - TV novela
- 19.30 Quincy - TV film
- 20.30 Falcon Crest - TV film
- 21.30 Candidato all'obitorio - film
- 23.15 Caccia al 13
- Il volto del fuggiasco - film

ITALIA 1

- 8.30 Risanke
- 9.30 Adolescenza inquieta - TV novela
- 10.00 Non per soldi... ma per denaro - film
- 12.00 Riuscirà la nostra carovana di eroi a... - TV film
- 12.30 Vita da strega - TV film
- 13.00 Bim bum bam
- 14.00 Cara cara - TV novela
- 14.40 Ossessione amorosa - film
- 16.30 Bim bum bam
- 18.00 La grande vallata - TV film
- 19.00 Wonder woman - TV film
- 20.00 Strega per amore - TV film

- 20.30 Il poliziotto della brigata criminale - film
- 22.40 Agenzia Rockford - T Vfilm
- 23.35 Il bacio dell'assassino - film
- 0.50 Cannon - TV film

TELEPADOVA

- 10.00 Attenti ai ragazzi - TV film
- 10.30 Laura - TV film
- 11.15 Cuore selvaggio - TV film
- 12.00 Agente Pepper - TV film
- 13.00 Risanke
- 14.00 Laura - TV film
- 14.45 Codice 3 - TV film
- 15.45 - 19.30 Risanke
- 19.30 L'incredibile Hulk - TV film
- 20.30 Il montone infuriato - film
- 22.00 Giovani avvocati - TV film
- 23.00 O.B. VII - Crimine di guerra - TV film
- 24.00 La banda Bonnot - film

TRIVENETA

- 8.30 Harry 'O
- 9.30 Reporter - TV film
- 10.30 Simon Templar - TV film
- 11.30 Winnetou, il mescalero - TV film
- 12.30 Horoskop
- 12.40 Cowboy in Africa - TV film
- 13.30 Cartoni, Korg
- 14.00 Honey West - TV film
- 14.30 La regina dei pirati - film
- 16.00 Filmski program
- 16.30 Harry 'O - TV film
- 17.30 - 18.30 Risanke
- 19.00 Vse o motorjih
- 20.00 Kojak - TV film
- 20.30 L'adultera - film
- 22.00 Aria di Parigi - film
- 23.30 Film

TELEFRIULI

- 12.45 TV dnevnik
- 13.00 The Beverly Hillbillies - TV film
- 13.30 La nave più scassata dell'esercito - film
- 15.00 Anche i ricchi piangono - TV film
- 17.00 The Bold Ones - TV film
- 17.50 The Beverly Hillbillies - TV film
- 18.20 Gunsmoke - TV film
- 19.20 Horoskop
- 19.25 TV dnevnik
- 20.10 Anche i ricchi piangono - TV film
- 22.25 TV dnevnik
- 23.35 Abat-jour
- 24.40 Il grande peccato - film
- 0.15 Abat-jour

RADIO

RADIO TRST A

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Radijski mozaik; Trim za vsakogar, Glasbena matinea; 9.15 Roman v nadaljevanjih; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri; 12.00 Na počitnice; 13.20 Zborovska glasba: slovenske umetne in ljudske pesmi; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 - 16.00 Mladinsko popoldne: Od ekrana do ekrana; 15.45 Literarni listi; 16.00 Klasični album; 17.10 - 19.00 Razširjeni obzornik: Zimzelene melodije; 17.30 Rubrika; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Priljubljeni motivi; 18.45 Imena naših vasi. Pripravlja Pavle Merku.

RADIO OPČINE

- Do 20.00 Glasba; 20.00 Lahko noč želi... (pravljica); 20.30 Klapa Rock; sledi Glasbena noč.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

- 6.00, 13.00, 15.00 Poročila; 6.05 Glasba za dobro jutro; 6.15 Pravčasno svetuje zavarovalna skupnost Triglav; 6.45 Napoved radijskih programov za prihodnje dni; 7.15 Val 202; 13.10 Predstavitve popoldanskega programa; 13.20 Zanimivosti, reportaže in pogovori; 13.45 Mladi izvajalci; 14.20 Naši zbori; 14.35 Glasbene želje poslušalcev; 15.45 Dinar na dinar; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Pogovor o...

Ob 13.20 — Primorski harmonikarji: Igor Šuligoj z Opčin pri Trstu. V dnevno informativni oddaji bomo objavili tudi naslednje prispevke: Ilirska Bistrica — izvoz Lesonita; Portorož — tradicionalni pomorski krst; Koper — seja skupščine kmetijsko zemljiške skupnosti.

Ob 17.30 bo govor o mladinskem raziskovalnem taboru v Beneški Sloveniji.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

- 7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; Glasba za dobro jutro; 6.35 Napoved vremena za pomorščake; 7.00 Horoskop; 9.00 Štirje koraki; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Pisma Lucianu; 10.35 Vrtljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Vrtljak kulture in umetnosti; 16.15 La Vera Romagna; 19.00 Beat Graffiti; 19.32 Poročila v nemščini.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; Od 6.00 do 8.00 Jutranji program; 9.00 Glasbenogovorni program; 10.35 Iz Benetk, filmski festival; 11.00 Popevke spominov; 11.58, 12.58, 14.58, 17.58 Zeleni val; 12.03 Živio radio!; 13.25 Master; 14.30 Domače živali; 15.00 Sever - Jug in obratno; 16.00 Il Paginone - poletje; 17.25 Globetrotter; 18.30 «Richard-Ludwig (1964 - 1983) 3. del; 19.25 Glasbeni program; 19.30 Jazz; 20.00 La sposa e la cavalla; 20.30 Glasbeni intermezzo; 21.00 Esau è un uomo eccezionale - radij. priredba; 23.05 Telefonski poziv; 23.29 Zaključek.

LJUBLJANA

- 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.25 Spored po tržnici; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate?; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Danes do 13.00; iz naših sporedov, iz naših krajev; 13.20 Osmrtine, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Srednjeveška ljubezen; 14.25 Vrtljak; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Pojemo in godemo; 18.15 Gremo v kino; 18.55 Minute za EP; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 20.00 Slovenski solisti in ansambli; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Delavci tržiških tovarn počastili 40-letnico 8. septembra

Manifestacija je bila pred ladjedelnico

Da so tržiški delavci ladjedelnice in tovarne Ansaldo zelo zaverovani v tiste svoje tovariše, ki so se uprli fašizmu po 8. septembru 1943, je dokazala zelo številna prisotnost na včerajšnji proslavi pred ladjedelnico, na katero je prišlo veliko več delavcev kot na katerikoli sindikalni ali strankarski shod. Pred spomenikom, ki spominja na 503 slovenske in italijanske delavce, ki so padli v partizanskih ali garibaldinskih vrstah ali bili drugače žrtve fašističnega nasilja, so se zbrali delavci obeh največjih tržiških tovarn, da bi poslušali iz ust tovarniškega delegata Giuliana Uliana in senatorja Silvana Bacicchia kaj mislijo danes delavci o tisti slavni borbi in kako se je ta odvijala. Prisotni so bili tudi tržiški župan Blasig, predsednik pokrajine Cumpeta, poslanec Rebul'a, nekateri izvoljeni deželni in pokrajinski svetovalci, zastopniki ANPI in deportirancev.

Bacicchi in Ulian sta spomnila na tiste junaške dni v septembru 1943, ko se je tržiško delavstvo masovno uprlo fašizmu, ko so delavci masovno šli v partizanske vrste. Italijanski delavci so sledili slovenskim, ki so že bili na Krasu organizirani v Osvo-

Grozi v Trziču odpust 600 delavcem ladjedelnice?

Danes bo v Trziču od 8.30 do 11. ure stavka delavcev ladjedelnice s shodom na Trgu republike v znak protesta proti načrtu družbe Fincantieri, ki hoče odpustiti 600 delavcev v tržiški ladjedelnici.

Že več časa je bil govor, da bodo številne delavce te največje tovarne na Goriškem dali na jesen v dopolnilno blagajno ker ni naročil in ker ni vodstvo italijanskih državnih ladjedelnic zmoglo dobiti naročil za gradnjo novih ladij kljub temu da so načrtovalci, tehniki in delavci na svetovni ravni.

Včeraj so bili sindikalisti na sestanku v Rimu z vodstvom Fincantieri. Govor je bil o krčenju števila zaposlenih v ladjedelnici. Po mnenju vodstva Fincantieri je treba v vseh državnih ladjedelnicah skrajšati število zaposlenih za 5.000 delavcev in 1.800 uradnikov in tehnikov.

Trzič naj bi bil v tem prizadet s kar 600 delovnimi mesti manj. Že sedaj je število zaposlenih zelo nizko, nižje kot kdajkoli prej.

bodilni fronti. Prva italijanska partizanska edinica, divizija Proletaria, se je ustanovila prav v Trziču in se potem več dni borila pri Gorici.

Veliko stvari se je od tedaj spremenilo, mnogo pa jih bo treba še spremeniti, je dejal Bacicchi. Omenil je tudi potrebo po zaščitnem zakonu za

Slovence, po mirovni politiki na italijansko jugoslovanski meji. Zatem je tudi obsodil sovjetsko sestrstev južno-korejskega letala in dejal, kot že prej Ulian, da se je treba stalno boriti za mir, proti novim vojaškim oporiščem, proti večanju jedrske in raketne oborožitve v vseh delih sveta.

V dvorcu Zemona pri Vipavi

Drevi prva premiera Primorskega gledališča

Na dvorcu Zemona pri Vipavi bo danes zvečer ob 20.30 premiera gledališkega dela makedonskega avtorja Jordana Plevneša «Erigon». To je prva premiera v letošnji jubilejni petnajsti sezoni profesionalnega Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici. Gre za izredno poetično besedilo v prevodu Draga Jančarja, ki bo, kljub svoji specifični pretekle makedonske zgodovine zaživel pri nas v vsej svoji aktualnosti. Mnoge avtobiografske poteze znamo v besedilu, o katerem avtor razmišlja takole: «Ali lahko en sam človek v Evropi naredi rekonstrukcijo političnega zla 20. stoletja? Sam ne. Potreben mu je še eden. Prvi je veliki igralec, emigrant, ustanovitelj potujočega gledališča, ki deluje ob pariški mirovni konferenci, ko je bil svet zadnjikrat legalno razdeljen. Njegovi otroci so razseljeni po vzhodno-evropskih deželah. Drugi je pes — canis lupus macedonicus, pogubljen na evropskem kongresu pasjih pravic in svoboščin 20. stoletja.»

Delo je režiral Ljubiša Georgijevski, ki je za svoje sodelavce izbral kot scenografa Sveto Jovanovića, kot stumografa Dorisa Kristića, kot glasbenika Andreja Beljana, kot lektorja Srečka Fišerja. Asistent režije je Emil Aberšek.

Nastopajo naslednji igralci: Bine Matoš, Sandi Krošl, Mira Lampe-Vujičić, Dragica Kokot, Metka Franko, Ivo Barišić, Matjaž Višnar, Janez Lavrih, Janez Starina, Stane Leban, Teja Glazar, Marjanca Krošl, Nevenka Sedlar, Sergej Ferrari, Tone Šolar, Jože Hrovat, Nevenka Vrančič, Jani Kovačič, Damijana Branković, Irena Mlakar, Žiga Aberšek, Vasja Pelhan, Urška Žorž, Matjaž Berdon in Martin Turk.

Od danes dalje praznik v Rubijah

Močno deževje konec prejšnjega tedna je delno onemogočilo poletni praznik, ki ga je napovedalo športno združenje Soča v gradu v Rubijah. Prirediteljem je uspel le nedeljski večer. Zaradi tega bo praznik od danes do nedelje. Drevi nastopi kantavtor Ivo Tul iz Trsta, igral bo domači Novi ansambel. Ob 20. uri se bo pričela tudi briškola za 128 parov z bogatimi nagradami. Praznik se bo nadaljeval jutri in v nedeljo. Oba večera ples z Zamejskim instrumentalnim ansamblom iz Steverjana, v nedeljo pozno popoldne pa bodo izvajali še kulturni program.

Predavanja prof. Capudra goriškim profesorjem

V zbornici klasičnega liceja Primož Trubar se je včeraj pričel dnevni seminar za profesorje slovenskih srednjih šol v Gorici. Gre za dopolnilni tečaj za profesorje višjih srednjih šol, ki jih prirejajo tako v Gorici kot v Trstu s sodelovanjem zavoda IRRSAE.

Profesorja Andreja Capudra iz Ljubljane, je včeraj predstavil ravnatelj liceja prof. Milko Rener. Prof. Capuder, ki je znan pesnik in pisatelj, je tudi odličen prevajalec. Prevedel je tudi Dantejevo Božansko komedijo in je o tem svojem prevodu ter o težavah, ki so s tem v zvezi, včeraj predaval goriškim profesorjem.

Seminar se bo nadaljeval danes. Prof. Capuder bo predaval o evropski literaturi in njenem vplivu na slovensko.

Na naši sliki udeleženci seminarja, v okvirčku pa prof. Capuder.

Gobarska sezona bolj skromna Nekdaj živahna trgovina usiha

Vreme gobarjem v naših krajih letos ni bilo posebno naklonjeno. Zaradi dolgotrajne suše je bila doseganja bera bolj skromna, prava gobarska sezona kasni. Gobarji, tisti ljubiteljski, pa tudi taki, ki si z nabiranjem gob pridelujejo kakšno lirico, upajo, da bodo zamudo nadoknadili v prihodnjih tednih. Vlage je zdaj menda dovolj, temperatura zraka pa je menda kar pravšnja.

Na goriški trznici so lani in prejšnja leta ponujali predvsem gobe nabrane na sosednjem jugoslovanskem območju. Letos bo najbrž precej drugače zaradi različnih omejitev pa tudi zaradi prostorske stiske na trznici sami, ki jo, kakor znano, preurejajo. Precej okrnjeno pa se bo, kot kaže, odvijala lani in še zlasti prejšnja leta dokaj živahna trgovina, ko so prekupčevalci iz Veneta že v nočnih oziroma zgodnjih jutranjih urah pokupili velike količine gob, ki so jih jugoslovanski državljani prenesli preko meje. Tovrstna izmenjava se je odvijala najprej v bližini tržnice, nato pa se je preselila v bližino mejnega prehoda pri Rdeči hiši. Tu je bil položaj za improvizirane trgovce v bistvu še ugodnejši, saj so lahko prestregli sleherni pošiljko gob.

Sicer spada to že v nekakšno kroniko. Vse kaže, da se bodo stvari odvijale drugače in bo na nekdanjo cvetočo trgovino ostal samo še spomin. Obvezni depozit za jugoslovanske državljane ob prestopu meje, ki je stopil v veljavo oktobra lani, je drastično zavrnil osebni promet ob meji. Zaviralno je vplivalo tudi postrežno nadzorstvo finančne straže, ki je že lani stopila na prste tudi prekupčevalcem iz Veneta. Od njih je namreč zahtevala za vsako pošiljko ustrezno potrdilo o prevzemu, oziroma prevozu. Tako so se pač trgovci znašli v težavah ter sprčo razmer nekoliko pozabili na donosen posel.

Se bodo v prihodnjih tednih spet pojavili na parkirnem prostoru pred Rdečo hišo? Najbrž da, čeprav v manjšem številu, saj je znano, da se skoraj v vsakem predpisu najde tudi luknja. Znano je tudi, da so trgovci navadno precej prebrisani in kaj kmalu pogruntajo ustrezno rešitev!

Sicer pa pustimo tovrstno trgovino ob strani in pogledimo, kako ravna carinski organi, tako na italijanski, kakor na jugoslovanski strani, ob prenosu manjših količin gob. Samo po sebi je razumljivo, da so večje

pošiljke podvržene rednemu carinskemu postopku, plačilo dajatev in pristojbin, obveznemu pregledu itd. Poudariti velja nadalje ugotovitev, da je prenašanje manjših pošilk gob običajno enosmerno, to je iz Jugoslavije v Italijo. Kako ravna finančni stražniki v posameznih primerih, smo se pozanimali pri dežurnem poletniku finančne straže na mednarodnem mejnem prehodu pri Rdeči hiši in tudi dobili izčrpen odgovor. Državljanji, bodisi italijanski, bodisi tuji, ki se za prestop meje poslužujejo potnega lista, načeloma ne bi smeli nositi s sabo gobe. Seveda obstaja toleranca za minimalne količine. Italijanski državljani, lastniki prepustnic, lahko enkrat mesečno ob povratku v Italijo prinesejo tudi količino gob v vrednosti do 70 tisoč lir. Za količine preko te vrednosti morajo plačati carino in se podvržijo rednemu carinskemu postopku. Točna opredelitev po količini je zelo težavna, saj odvisi od vrste gob pa tudi od letine, oziroma ponudbe. Lastniki prepustnic, ki imajo zemljišče na drugi strani meje in ga tudi obdelujejo, kar sicer izhaja iz dodatnega lista, oziroma potrdila v prepustnici, lahko vsakih štirinajst dni prinesejo količino gob v vrednosti do 70 tisoč lir. To velja bodisi za italijanske, bodisi za jugoslovanske državljane, ki se nahajajo v tem položaju. Jugoslovanskim državljanom, ki imajo prepustnice, pa ob vstopu v Italijo ni dovoljen prost prenos gob. Pošiljke oziroma količine gob morajo ocariniti. Tako na italijanski strani, medtem ko na jugoslovanski strani zaenkrat ni nobenih omejitev glede prestopa prenosu preko meje manjših količin gob, bodisi, da gre za italijanske, bodisi za jugoslovanske državljane, ki seveda razpolagajo s prepustnico. Glede potnih listov pa velja splošno načelo, da prenos večjih količin ni dovoljen.

Kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 «Il Braccato». Preveden mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.30—22.00 Il mondo erotico di Olivia — Preveden mladini pod 18. letom.
CORSO 17.45—22.00 Superman 3 — barvni film

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 «Cane e gatto».
EXCELSIOR 18.00—22.00 Il verdetto — Paul Newman

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00 Zakrinski jezdec — ameriški film; 21.00 Za ciklus Pulju po Pulju «Kako sem bil sistematično uničen od idiota» — jugoslovanska drama.
SVOBODA 19.00 5 — 12 v Caracasu — nemški film. 21.30 «Letovanje na Izbizi» — nemški erotični film.
DESKLE 20.30 «Ladjar smrti» — ameriški film.

Krščanski demokrati branijo sen. Martino

Veliko je v teh dneh govora o krajevno zdravstveni enoti. Predsednik sen. Michele Martina je dal ostavko. Sindikalna organizacija je zahtevala, da se kljub temu nadaljuje pogajanja za uvedbo nove delovne pogodbe. V ves ta «smir» je prišla tudi uvedba sodnega postopka proti upraviteljem KZE, ki jo je sprožil tržiški sodnik po prijavi nekega občana. Prijava je v zvezi z drugačnim tretiranjem zasebnih in javnih ambulant in laboratorijev.

V tako pester dogodek se je vključil tudi podpredsednik Esposito, ki je sklical za prve dni prihodnjega tedna upravni odbor, da bi na njem razpravljali o ostavki predsednika ter izvolili novega. Najbrž bo podal ostavko celotni ožji upravni odbor in tako bo vsa stvar šla pred upravni svet. Esposito naj bi bil dejal, da ne misli kandidirati za predsednika KZE, na čelu katere je že bil pred Martino.

Pokrajinsko vodstvo krščanske demokracije je vzel vso stvar v pretes. Senatorju Martini dajejo goriški demokrati vso podporo v nekajletnem vodenju KZE. Istočasno pravijo, da bo treba stvar preučiti na sestanku strank deželne večine, ki bo že prihodnji teden v Gorici. Brez dvoma bodo na sestanku, na katerega pridejo tudi deželni tajniki teh strank, govorili tako o pokrajinski upravi kot o občinah Trzič, Ronke in Gradež in tudi o novem položaju nastalem v KZE.

Pokrajinski odbor krščanske demokracije zavrača obtožbe, da ni KZE napravila ničesar. Šli so po poti zdravstvene reforme, istočasno pa so morali poenotiti vse službe zdravstvenega značaja, saj so se v eno samo upravno telo združile bolnišnice, ambulanse, razni servisi, ki so imeli vsak svoj pravilnik. Vse to je bilo treba poenotiti, vse je tudi pripravljeno za uvedbo distriktov.

Boljši bi bili rezultati, trdi tajništvo KD, če ne bi bilo sistematičnega bojkota v samem upravnem odboru. Očitek leti tako na zastopnike leve opozicije v upravnem svetu kot najbrž tudi na partnerje večinske koalicije.

V upravnem odboru ni bilo možnosti za norma'no upravljanje in zaradi tega je sen. Martina dal ostavko. Tako je mnenje pokrajinskega vodstva krščanske demokracije.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Providenti, Travnik 34, telefon 48972.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
Centrale, Trg republike 26, telefon: 72341.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE SOČA vabi na

PRAZNIK V GRADU V RUBIJAH

Danes ob 20. uri tekmovanje v briškoli, ob 20.30 nastop kantavtorja Iva Tula, sledi ples z Novim ansamblom

Le še nekaj dni mine na Sabotinu?

Pred nekaj dnevi smo naše bralce opozorili, da so na Sabotinu delavci gradbenega podjetja iz Padove spet pričeli z miniranjem tamkajšnjih skal, da bi nadaljevali delo na gradbišču sabotinske ceste, ki bo povezovala Novo Gorico preko novega mosta pri Solkanu z jugoslovanskimi Brdi. Cesta sodi v osimske spevrazume in bo delno tekla po italijanskem ozemlju, uporabljali pa jo bodo lahko samo potniki iz Nove Gorice v Brda in nazaj. Stroške za del ceste, ki teče na italijanskem ozemlju, je prevzela italijanska vlada, zato jih izvaja podjetje iz Padove.

Eksplodije min s katerimi hočejo gradbinci čimprej zaključiti z delom pa so bili tokrat tako močni, da so vse živali v levih zgornjega Štmavra, tako imenovane Vasi, sila prestrašene. V terek so bile eksplozije sila močne in večje skale so padle oziroma so se prikotale prav v bližino hiš.

Zaradi tega je domačin Vendramin, tudi v imenu drugih vaščanov tekkel k orožnikom v Svetogorsko ulico. Ti so prišli, dejali pa so da ne morejo ničesar proti podjetju, da bi zausta-

vili delo.

Zaradi tega so se domačini obrnili k predsednici rajonskega sveta Nedi Dornikovi. Ta je obvestila župana Scarana. Oba sta takoj šla na gradbišče, geometer jim je povedal, da bodo razstreljevali samo še nekaj dni, da je miniranje nujno. Skušali pa bodo napraviti tako, da si ne bodo miniranja sledila eno za drugim, marveč da bodo daljši presledki. Tako naj bi ugodili domačinom. Nevarnost pa ni mimo.

Našli truplo upokojenke

V Gradežu so včeraj potegnili iz morja truplo 73-letne Anne Carloni vd. Agostinis. Truplo so našli v bližini tovarne konzerv Safica, v plovnem kanalu, ki povezuje portič v osrednjem delu Gradeža z Laguno. Zdi se, da gre za samomor, saj so nedaleč od kraja, kjer so našli truplo, našli tudi čevlje, torbico in dele obleke pokojnice.

Danes dopoldne bodo prekinili dobavo vode na območju nekaterih ulic v Ronkah. Tako so sporočili iz medobčinskega konzorcija za vodo. Vode ne bo na območju ulic Berini, Raparoni in nekaterih bližnjih ulic.

Ob izidu koristnega vodnika

Pokrajinski arhiv v Novi Gorici hrani dokumente severne Primorske

Pokrajinski arhiv v Novi Gorici je najmlajša poklicna kulturna ustanova v Novi Gorici (ustanovljen leta 1972) ter je ena od dveh samostojnih ustanov na Primorskem s področja hranjenja in varovanja arhivske dediščine (samostojni arhiv deluje še v Kopru). To službo opravlja za tri občine na severnem Primorskem (Ajdovščina, Nova Gorica, Tolmin), do čim je za področje Idrije pristojen zgodovinski arhiv v Ljubljani. Na severnem Primorskem se je v povojnem razdobju arhivsko gradivo zbiralo obenem z nastankom knjižnic in muzejev, vendar je sistematično delo splošno ustanovitev posebnega arhivskega zavoda v okviru delovanja Skupščine občin Nova Gorica. V času nad tridesetletnega zbiranja ter v skoraj dvajsetih letih intenzivnejšega in bolj sistematičnega dela na čuvanju in obdelavi arhivskega gradiva, se je nabralo dokaj gradiva, ki je sededa predvsem mlajšega nastanka. Starejše gradivo se je hranilo v že obstoječih arhivih (Gorica, Trst itd.) ali pa bilo zlasti med drugo svetovno vojno izgubljeno (grajski arhivi, deloma cerkveni, privatni itd.); posebno mesto pa so ohranili župnijski arhivi. Da bi zbrano gradivo pribli-

žal uporabnikom je Pokrajinski arhiv nedavno tega izdal v samostojni izdaji vodnik po svojih fondih in zbirkah z naslovom »Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, publikacija 2«. V zvezroz tehniški razumno publikacija (ima 123 strani) ima predvsem dva dela: popis fondov in zbirke ter članek o razmatelje arhiva Ljudmille Bežaj-Krevel »Arhivski viri za zgodovino Goriške«. Popisni del publikacije vsebuje še nekaj faksimilov značilnega gradiva, ki ga arhiv hrani. Nedvomno je osrednji del gradiva novogoriškega fonda občin in upravnih ustanov na severnem Primorskem po drugi svetovni vojni. Arhivi občin segajo v sredino 19. stoletja in v novejši čas, ko se je na jugoslovanskem delu severne Primorske menjal upravni sistem, ki je nekdanje male občine zamenjal z večjimi. Najstarejše gradivo so sodni akti tolminskega gospodskega sodišča (iz leta 1664 je najstarejši dokument, ki ga arhiv hrani), zanimivo gradivo pa je tudi v fondih gospodarskih in denarnih ustanov, kulturnoprosvetnih in družbenopolitičnih organizacij in društev. Vse to gradivo pa je v pretežni meri novejšega izvora. Pokrajinski arhiv hrani tudi nekaj rodbin-

skih in osebnih fondov ima pa tudi zbirko fotografij, mikrofilmov in filmov. Avtorji seznama fondov in zbirk so strokovni delavci arhiva. Podrobnejša razlaga vsebine publikacije ne sodi v to poročilo, ki želi zgolj informirati o koristni izdaji tako za zgodovinarje, kot za tiste uporabnike, ki jim more arhivsko gradivo koristno služiti za vsakdanjo rabo (na primer uveljavljanje pokojninske dobe, lastniška razmerja itd.). Kot že omenjeno prinaša publikacija tudi članek o arhivskih virih za Goriško. Članek, ki ni ambiciozno napisan, nas seznaja z arhivskim gradivom, ki more služiti pri sestavljanju goriške lokalne zgodovine kot celote ali pa samo njenih posameznih obdobj. Publikacija novogoriškega arhiva je zelo koristna izdaja, ustanovo je široko odprla uporabnikom. To je seveda ena od temeljnih nalog slehernega arhiva, tudi novogoriškega se temu mihi nuji ni hotel in mogel umakniti. Še pripomba k ovitku. Ali ne premoremo Slovenci neke zemljepisne karte, da bi lahko zamenjali nemško, ki nam v prikazani obliki prav nič ne sporoča?

B. M.

Iz fotografskih arhivov

Fotografija iz Goriške. Kirche und Straßenschild.

Na naši stari razglednici, ki je izpred prve svetovne vojne, in na kateri je nemški napis »Peuma bei Görz. Kirche und Strassenbild«, kar bi po naše pomenilo »Pevma pri Gorici. Cerkev in podoba na ulici«, vidimo staro pevmsko cerkev in okolico kakršna je takrat bila. Danes vsega tega v Pevmi ni več, kajti vas je bila docela porušena med prvo svetovno vojno in obnovili so jo po njej upoštevajoč v dvajsetih letih nastale potrebe po široki cesti iz Gorice v Brda. Razglednico je nepodpisani domačin poslal med prvo vojno (pisal jo je

10. avgusta, leto na hrbtni strani pa ni označeno) Antonu Sošolu, ki je bil takrat pri vojaki. Sporoča mu, da se nahaja na Jesenicah in ga vabi naj ga pride tja obiskat ko pride na dopust v Gorico. Posređoval nam jo je Jože Sfiligoj.

Takšne razglednice in stare fotografije zanimajo nas v uredništvu, prepričani pa smo, da zanimajo tudi naše bralce. Zato vse vabimo, da pogledajo v njih fotografske albume in nam posredujejo čimveč slik naših krajev, društvenih prireditev in tudi družinskih slik. Radi jih bomo objavili.

DO 20. SEPTEMBRA

Prijave za odmero davka na odvoz smeti

Tarife za pobiranje, odvažanje in upeljevanje ali predelavo odpadkov se bodo z novim letom v vseh občinah znatno zvišale. Službo pobiranja in odvažanja smeti pa bodo morali vpeljati tudi v tistih redkih občinah, kjer je do zdaj še ni bilo. To v smislu zakon št. 915 iz lanskega septembra.

Poleg višjih tarif pa čaka občane že v kratkem dodatna obveznost. Do 20. septembra morajo namreč prijaviti poravnane stanovanj ali drugih prostorov, stojnic na odprtem, površino plešavi in odpadki. Obveznost seveda velja za tiste občane, oziroma upravitelje, ki še niso zapovedani v seznamu in ki torej še ne plačujejo davka. Prijavo je treba izpolniti na posebnem obrazcu, ki je na razpolago na županstvu.

Razstave

V palači Locatelli v Krmini odprejo jutri, v soboto, 10. septembra, ob 19.30, razstavo športnega založništva in slik z naslovom »Človek in športno okolje«. Prireja krminska občinska uprava. Razstava bo odprta do 18. septembra.

Drago Sedmak

Fašizem na Goriškem v letu 1923

Res je, da se finančni minister ne ukvarja s političnimi problemi, ki niso spadali v njegov resor. Priliko za politične prošnje, če že ne, zahteve, so imeli, ko jih je sprejel Mussolini. »Nova doba« sicer omenja, da je Pisenti tudi tukaj podprl »naše prošnje«, ne omenja pa, ali so to iste prošnje kot so bile predane pri De Stefaniju, ali kake druge. Edino, kar je o sprejemu pri Mussoliniju objavljeno v »Novi dobi«, je to, da je Peternel izjavil, da so Slovenci globoko hvaležni fašistični vladi za boljše varovanje in podporo.

Delegacijo so sestavljali: Josip Peternel - komisar v Kanalu, France Obljubek - župan v Kojkem, Alojz Tinta - župan v Anhovem, Franc Muznik - pobiralec davkov - dacar iz Kanala, učitelj Jožef Jerkič iz Sv. Križa (Vipavski križ) in Andrej Vodopivec - predsednik poljedeljske zadrage v Dornberku, posestnika Ivan Kralj iz Kanala in Anton Sirk iz Kojkega ter Josip Lukli - novi občinski komisar v Sv. Križu. »Goriška Straža« in »Edinost« sta zapisali, da je bil v delegaciji tudi Galleusig iz St. Petra (Šempeter), vendar tega »Nova doba« ni potrdila, oziroma ga ni objavila v seznamu predstavljencev Slovencev pri Mussoliniju.

»Goriška Straža« je kmalu prinesla nekaj karakteristik za nekatere ljudi, ki so šli v Rim, oziroma so imeli »krajevne zasluge«. Za Kralja iz Morskega pri Kanalu je zapisala, da je kravji mešetar, ki se zna prilagoditi situaciji. Podobno oznako je dobil tudi Muznik, za katerega je zapisala, da ve od kod piha veter. Omenjen je tudi neki Maccarovic (Makarovič?)

Dobra glasba za mlade na Vin Mondo

Program Vin Mondo '83 je poleg konferenc, razstav in podobnih dejavnosti predvideval tudi lepo število mladinskih koncertov, ki so v glavnem dobro uspeli. Začelo se je 25. avgusta v Vili Manin, kjer je sicilijanski kantavtor Franco Battiatto pred pet tisoč poslušalci predstavil vse svoje najbolj znane pesmi. Naslednjega dne je v Porciji pri Pordenonu nastopila brazilska folklorna skupina z zares pestrim programom.

Zelo pričakovano je bil Festival Rock, ki se je vršil v Palmanovi v soboto, 27. in nedeljo, 28. avgusta. Poskus, da bi Palmanova postala središče dvodnevne žura je kar dobro uspel. Organizacija celotnega festivala si je pošteno prizadevala, da bi vse steklo prav in nastopi, čeprav je nekaj napovedanih skupin manjkalo, so bili zadovoljivi. Predstavniki novih evropskih glasbenih valov, tistih, ki ne spadajo med komercialne supine in raje raziskujejo nove struje, je bilo kar precej. Prvi večer sta med drugimi nastopili tudi pordenonski skupini »XX Century Zorro« in »Futurimis«.

Prvi so, bolj kakor glasbi, dajali pomen odrske scene, drugi pa so bili zares dobra in pripravljena skupina, ki spada v sam vrh italijanskih new wave skupin. Za njimi so bili na vrsti najboljše skupine celotnega fe-

stvala »Pseudoelektronix« iz Nemčije. Ti so z njihovo dance-electronic glasbo zares navdušili poslušalce. Predvsem glasba je bila dobra, morali bi reči skoro profesionalna, saj so zelo dobro uporabljali najnovejša glasbila na klavirurah in elektronske bobne.

Sobotni, kakor tudi nedeljski, koncert je segel pozno v noč. V nedeljo je kot prva stopila na oder domača skupina »PHREMM«, prav iz Palmanove. Čeprav so igrali čisto drugačno glasbo od vseh ostalih skupin — gojijo namreč jazz-rock glasbo — so med publiko vzbudili veliko pozornosti, saj si nihče ni pričakoval tako kakovostnega nastopa. Druge skupine so pokazale precejšnjo mero neizkušenosti, ali pa je bila njihova glasba preveč eksperimentalna. Najboljše skupine so bile italijanski »Futurimis« in »PHREMM« ter nemška skupina »Pseudoelektronix«.

Zelo učinkovito se nam je zdelo predvajanje raznih video posnetkov med premori nastopov. Vsega skupaj je v obeh večerih sledilo nastopom kakih 1500 ljudi, kar je za v glavnem nepoznane skupine dober uspeh. Zanimivo so bile tudi obrobne dejavnosti v raznih krajih palmanovske trdnjave. Bilo je več foto in zero-grafskega razstav, video posnetkov, informacijskih središč glede teh

novih glasbenih struj kot so punk, new wave in dance electronic. Celotna ocena je seveda pozitivna in Festival bo morda tudi prihodnje leto na seznamu prireditev Vin Mondo.

V torek, 30. avgusta, so se pričeli tudi nastopi na goriškem gradu. Na vrsti je bila pevka Nada, ki je preko tisoč prisotnim predstavila svoje novejšje popevke. V četrtek je na istem odru Little Tony skušal oživet zlate čase rock and rolla s pesmimi Elvise Presleya in drugih.

Na isti večer je na tržaškem gradu imel svoj nastop eden izmed najbolj znanih in priljubljenih italijanskih kantavtorjev, Antonello Venditti. V devetdesetminutnem koncertu je številni publiki, ki je do zadnjega kotička napolnila grajsko dvorico, sam ob spremljavi klavirja podal skoro vse najboljše pesmi svoje dolgoletne kariere. Zares pester program je začel s starejšimi pesmimi, kot so »Spra Rosa«, »Roma capoccia« in »Campo de' fiori« ter nadaljeval do najnovejše »Grazie Roma«.

Kakovostno je bilo izvedba precej dobra in morebiti preveč enostavni glasbi odgovarjajo zanimiva besedila, ki obravnavajo socialne teme, tu so najboljše tiste, kjer družbeno stvarnost povezuje z žensko stvarnostjo

kakor so Lilly, Marta, Sara, in tiste, kjer govori o vsakodnevni problemih, kjer izstopajo skrite želje mlade generacije.

Zadnji koncert na Vin Mondo 83 se je vršil v Pordenonu, nastopila pa je neapeljska kantavtorica Teresa De Sio. Pred 2500 poslušalci je z zares imenitno spremljevalno skupino, ki ji tudi pomaga pri sestavi skladb, podala vse njene novejšje pesmi, zlasti iz zadnjih dveh albumov, ki sta dosegla precejšen uspeh. V nekaterih pesmih kot so »Faccia d'angelo«, »Oiloco« in drugih, nadaljuje prikaz nam skritih problemov svojega mesta, ki ga je že začela vrsto let prej, ko je nastopala z Evgeniom Bennatom v folk skupini Musicanova. Čeprav poje v neapeljskem dialektu, so njena besedila precej razumljiva, publiko pa so najbolj prevzeli hiti kot so »Aummm Aummm«, »Ario« in »Voia e turna«. Pokazala je izreden talent kot vokalistka in prepričani smo, da bo po tej poti dosegla še marsikateri uspeh.

Program koncertov Vin Mondo '83 je bil torej dokaj pester in četudi ni med posameznimi koncerti bilo nobene glasbene povezave so ti dobro uspeli in upamo, da se bo stvar ponovila tudi prihodnje leto z drugimi, še bolj zanimivimi pevci.

ALEX

21.

Luigi, vulgo Kos, ki je bil Kraljev tajnik ter četovodja in poveljnik v Morskem. Dopisnik je zapisal, da so to najbolj razboriti Slovenci v občini Kanal in da vodijo zvonec nad slovenskimi fašisti v Kanalu.

V seznamu je bil omenjen tudi Josip Lukli s Ceste pri Ajdovščini, ki je bil tedaj novi občinski komisar v Sv. Križu. Čeprav se iz časopisnih poročil ne da ugotoviti datum umeščanja, je »Goriška Straža« priobčila nekaj karakteristik za tega človeka, oziroma pojasnil, kakaj je bil odstavljen župan Karol Černigoj in razpuščen občinski svet. Dopisnik iz Sv. Križa je zapisal, da je Lukli bil predsednik komunistične skupine v Sv. Križu in da je postal slovenski metličar. V opombi glede odstavitve župana in razpustitve občinskega sveta je rečeno, da sta to pripravila in izvedla slovenska učitelja Peter Medvešek, ki je z dopisom v »Novi dobi« začel z gonjo proti zbiranju podpisov v občini, in France Jerkič, ki je vodil »tovarištvo fašistov«, ki so prišli odstavljati slovensko županstvo.

Andrej Gabršček je v knjigi »Goriški Slovenci I (1840-1900)«, na strani 509, zapisal: »Pripomnim naj, da je bil urednik »Gorice« tisti nadučitelj Peter Medvešek v Sv. Križu, ki... ki je po vojni glavni oproda fašistov v Vipavski dolini, dočim sta Tuma (dr. Henrik Tuma, slovenski politik) in Gabršček (misli sebel), emigranta.« Vsekakor je knjiga, ki je izšla v Ljubljani 1932. leta in v kateri je Andrej Gabršček neke Medveščkove postopke iz devetdesetih let 19. stoletja označil za »hinavščino«, dovolj jaseen dokaz, s kakšnim človekom imamo opraviti.

Hkrati s temi dogodki v Sv. Križu so podobni elementi, oziroma hujskački dosegi, da sta bili razpuščeni Bralno društvo v Črničah, ki je vključevalo pevski, dramatični in tamburaški odsek, ter prosvetno društvo »Danica« v Gabrjah na Vipavskem.

***

V zadnji tretjini 1923. leta je Vipava doživela »pomemben dogodek«. V tem času so ustanovili krajevni fašij, katerega predsednik je bil zdravnik dr. Luigi Delpin. Večino članstva v odboru so sestavljali

Italijani, Slovenci pa je predstavljal župan Petrovič. Čeprav je Petrovič bil med ustanovitelji »Slovenske vladne stranke« v letu 1922, je dokaj časa trajalo, da so v Vipavi uradno ustanovili fašij. Tudi za Petroviča je dopisnik v Goriški Straži zapisal, da zna menjavati srajce, in jih je nekaj naštel: bivši feldžendarm, Sokol, član »Narodnega sveta« v letu 1918, predsednik komunistične sekcije. Zapisal je tudi, da ima Petrovič zaradi takih »spretnosti« kar štiri obrtne koncesije.

Ne vemo, če je to bilo edini vzrok za vpis Petroviča med metličarje, menimo pa, da je samoljubje bilo eden izmed poglavitnih vzrokov. Po mnenju Pisentija, ki ga je intervjuval dopisnik časopisa »Il resto del Carlino«, je Petrovič spadal med »razboritejše Slovence«, ker se je vpisal v fašij; drugi, ki so državi »vdani«, pa so bili smatrani za strankine zaupnike. V tem intervjuju je Pisenti časopisnemu dopisniku hvalil obisk tujerodcev pri Mussoliniju in dejal, da je slovenskih fašistov še malo, da pa so to »izbrani možje«, ki so premagali predsodke narodnosti in vstopili v obširno ozračje nove italijanske politike.

Iz intervjuja se da razbrati, da je Pisenti zelo slabo poznal naše ljudi in razmere, čeprav je trdil obratno. Seveda je to zanj dokaj razumljivo, saj so mu pesek v oči metali prav ti »izbrani možje«, ki so iskali le lastne koristi.

V primerjavi z letom 1922 je razvoj slovenskega fašizma in fašizma na Goriškem bil leta 1923, vsaj v prvi polovici, dokaj počasen. To je verjetno bil odraz spopada interesov v samem goriškem fašiju, kot tudi razočaranja ob priključitvi goriške dežele k Vidmu, ter izguba dokaj velikih privilegijev. V drugi polovici leta se je začel pospešen razvoj in rast, ki pa je vsekakor bil rezultat ostrejšje politike do Slovencev s strani Pisentija, ter njegovo nepoznavanje dejanskih slovenskih razmer in je kulminiral s predstavitvijo pri Mussoliniju. Seveda se je ta rast nadaljevala tudi v naslednjih letih, vendar je naš namen bil prikazati razmere pred šestdesetimi leti na Goriškem.

KONEC

DEVETE SREDOZEMSKA IGRE V CASABLANCI

Italijanski plavalci nezadržni Ženski teniški turnir se izteka

CASABLANCA — Tudi včeraj je bila italijanska premoč v plavanju več kot očitna, saj so si «azzurri» zagotovili kar štiri nove zlate kolajne poleg dveh srebrnih in treh bronastih. Obenem imajo lepo možnost, da posežejo po najvišjem mestu tudi v sabli, kjer je bil v svoji izločilni skupini Sandro Cuomo najboljši. V finale ženskega teniškega turnirja se je uvrstila tudi Italijanka Gonarsa, ki je v polfinalu s 6:4, 6:3 premagala Grkinjo Saramboulou. V finalu se bo pomerila z Jugoslovanko Sašakovo, ki je v pol-

finalu odpravila Italijanko Garronejevo s 6:3, 6:3.

V jugoslovanskem taboru velja omeniti uspeh Luga Radmana, ki je v dviganju uteži v kategoriji do 90 kg osvojil srebrno odličje.

IZIDI

DVIGANJE UTEŽI

90 kg: 1. Iliadis (Gr.) 355 kg; 2. Radman (Jug.) 325 kg; 3. Lagarrigue (Fr.) 322,5 kg.

SABLJANJE

Sabljia: 1. Lamour (Fr.); 2. Garcia (Sp.); 3. Veyron (Fr.).

GIMNASTIKA

Ženske posamezno: 1. Munoz (Sp.) 76 točk; 2. Estevez (Sp.) 75,90; 3. Martinez (Sp.) 75,55.

PLAVANJE

200 m mešano (ženske): 1. Savi Scarponi (It.) 2'18"80; 2. Protopapa (Gr.) 2'20"54; 3. Della Valle (It.) 2 min. 29"97.

200 m delfin (moški): 1. Garmendia (Sp.) 2'03"09; 2. Tornatore (It.) 2'03"22; 3. Sartorio (It.) 2'03"45.

800 m prosto (ženske): 1. Lasi (It.) 8'47"94; 2. Olmi (It.) 8'50"71; 3. Dara (Gr.) 8'53"83.

100 m prsno (moški): 1. Avagnano (It.) 1'05"44; 2. Torrijos (Sp.) 1 min. 5"47; 3. Tenderini (It.) 1'05"52.

4x100 m mešano (ženske): 1. Italija (Carosi, Seminatore, Savi Scarponi, Colombo) 4'17"99; 2. Francija 4 min. 19"79; 3. Španija 4'29"69.

Michel Platini zopet strelec

V prijateljskem nogometnem srečanju med Dansko in Francijo se je Platini sicer spet vpisal med strelce, kljub temu pa je Danska z zadetkom Bryl-

la in goloma Laudrupa zmagala s 3:1. V ostalih dveh prijateljskih srečanjih v sredo je Madžarska izenačila z Zahodno Nemčijo (1:1), Švica pa s Češkoslovaško (0:0).

V okviru kvalifikacij za evropsko prvenstvo je v 7. skupini Nizozemska s 3:0 odpravila Islandijo, v 4. skupini pa je Belgija z 2:1 premagala Norveško. Lestvica te skupine, v kateri igra tudi Jugoslavija, je naslednja:

Wales	3	2	1	0	6:4	5
Norveška	4	1	1	1	6:6	3
Jugoslavija	3	1	1	1	6:7	3
Bolgarija	4	1	1	2	4:5	3

V sredo pa so bila na sporedu še številna druga srečanja. V okviru evropskega prvenstva «under 21» so dosegli naslednje izide: Švedska - Norveška 2:2, Bolgarija - Norveška 2:0, Anglija - Islandija 2:1. V okviru kvalifikacij za olimpijski turnir so bili izidi naslednji: SZ - Madžarska 1:0, Zahodna Nemčija - Poljska 3:1, Japonska - Filipini 10:1.

Na sliki: Platini, strelec edinega gola za Francijo v prijateljskem srečanju proti Danski, ki je zmagala s 3:1. (Foto AP).

● SVETOVNO MLADINSKO NOGOMETNO prvenstvo leta 1985 bo v Čilu. Tako je včeraj potrdila FIFA, ki je tako zanikala vesti, po katerih naj bi bilo svetovno prvenstvo v Maroku.

MITING V ROVERETU

Evangelisti in Stekić 8,11 m

ROVERETO — Na mednarodnem atletskem mitingu v Roveretu zaradi slabega vremena niso dosegli kaj prida dobrih rezultatov. Presenetila pa sta Italijan Giovanni Evangelisti in Jugoslovčan Nenad Stekić v skoku v daljino, saj sta oba dosegla odlično znamko 8,11 m. Za Evangelistija bi bil to tudi državni rekord, ki ga pa ne bodo priznali, ker je pihal premočan veter.

Od ostalih izidov naj omenimo zmago Pietra Mennee na 100 m (10"43) pred Poljakom Voroninom (10,53). V skoku v višino je bil prvi Američan Rikey z 220 cm pred Borghijem (215 cm) in Jugoslovčanom Komnenićem (215 cm).

Italijan in svetovni prvak Alberto Cova je po pričakovanju zmagal na 5.000 m (13'38"13), v skoku s palico pa je Poljak Kozakiewicz (5,51 m) osvojil prvo mesto pred Bolgarom Tarevom (5,40 m).

Pred nedeljsko dirko v Monzi

Že včeraj se je pričel naval gledalcev

MONZA — Pravi naval gledalcev se bo v Monzi pričel danes, vendar so se že včeraj prikazali prvi neučakanici s šotori in spalnimi vrečami. Nekateri bodo v Monzi kar ves teden, saj so prišli že v nedeljo, ko je bila na sporedu dirka v formuli 3 in bodo ostali vse do konca najatraktivnejše preizkušnje, tekme v formuli ena, ki bo v nedeljo popoldne. Računajo, da si bodo kot običajno pomagali kot vedo in znajo. Po izkušnjah iz prejšnjih let pa je očitno, da si znajo pomagati in da jim fantazije in spretnosti ne manjka.

V pričakovanju te mase ljudi bodo izredno okrepili varnostno službo. Že včeraj so angažirali okrog 350 ljudi, v prihodnjih dneh pa jih bo še več.

Izmed pilotov je v Monzo prvi prišel Niki Lauda, za njim pa še Piquet, Watson. Največje pričakovanje je seveda vladalo za Arnouxa in Tambaya, ki sta se prikazala popoldne. Izmed štirih najresnejših kandidatov za končno zmago je manjkal glavni favorit, Prost. Po vesteh, da ga nameravajo ugrabiti, je njegova hiša Renault izredno poostrih ukrepe za njegovo varnost, tako da ga gotovo ne bo brez potrebe na spregled.

Trenutno ima Prost še osem točk prednosti pred drugouvrščenim Arnouxom, kar sicer ni veliko, vendar tudi ne tako malo, da si ne bi mogel s preudarno vožnjo (s katero se v Zandvoortu ni odlikoval) in če mu vozilo ne bo odpovedalo, pridobiti novih točk in z njimi končne zmage.

Poleg dirke v Monzi manjkata do konca svetovnega prvenstva v formu-

li ena še dirki v Brands Hatchu (25. t.m.) in v Kyalamiju (15. oktobra), tako da tudi njegovi neposredni zasledovalci, predvsem pa Arnoux, še zdaleč niso zgubili upanja, da ga dohitijo. Zgleda, da prav Monza prinaša srečo Arnouxu, saj je lani na tem dirkališču zmagal (tedaj je bil še pri Renaultu).

Vsekakor veljata prav obe Ferrarijevi vozili za glavna favorita. Italijanska avtomobilska hiša se je za to domačo dirko izredno dobro pripravila. Arnoux in Tambay bosta imela na razpolago štiri vozila, v primeru da bi šlo prav vse narobe, pa še eno C2B. Po nekaterih vesteh naj bi za kvalifikacijske vožnje uporabila motorja s kar 800 konjskimi močmi, za dirko pa s 650. Kaj se obeta, bomo nekoliko točneje videli že danes, ko bodo prve uradne poskusne vožnje.

Na teniškem prvenstvu ZDA

J. Connors že desetič

NEW YORK — Američan Jimmy Connors bo že desetič zaporedoma igral v polfinalu mednarodnega odprtega teniškega prvenstva ZDA. Simpatični «Jimbo» je namreč v četrtfinalu zaslužen premagal svojega rojaka Elliota Telscherja s 7:6 (7:0), 6:2, 6:2.

Glede na to, s kolikšno lahkoto je Connors odpravil tega nasprotnika, lahko tudi trdimo, da je eden glavnih favoritov za osvojitve končne zmage na tem turnirju. To bi bilo njegovo že peto slavje v Flushing Meadowu.

V polfinalu se je uvrstil tudi Američan Bill Scanlon, ki je v osmini finala izločil McEnroeja, v četrtfinalu pa je premagal še svojega rojaka Marka Dicksona, in to po dokaj izenačenem srečanju s 3:6, 6:4, 4:6, 6:3, 7:6 (7:4).

V ženski konkurenci se je v polfinalu uvrstila Američanka Chris Evert Lloyd, ki je premagala Čehoslovakinjo Hanno Mandlikovo s 6:4, 6:3. Od leta 1971 se je Evertova vselej uvrstila v polfinalu. Obenem pa

je že šestkrat zmagala na tem turnirju.

V polfinalu pa se je uvrstila tudi Britanka Jo Durie, ki je premagala Ivanno Madrugo - Osses s 6:2, 6:2.

Z Mirzo Delibašićem vse v najboljšem redu

BEOGRAD — Zdravstveno stanje Mirze Delibašića se je tudi včeraj znatno izboljšalo.

Popularni košarkar se je tudi včeraj pogovarjal s številnimi prijatelji, ki so ga obiskali in tudi včeraj je opravil številne preglede. In prav da bi Delibašića temeljito pregledali, bo moral ostati v beograjski kliniki petnajst in ne sedem dni.

● SOVJETSKA ATLETINJA Raisa Safreidinova je s časom 31'27"57 postavila nov svetovni rekord v teku na 10 tisoč metrov. Prejšnji rekord (31'35"01) je pripadal njeni rojakinji Ljudmili Baranovi.

Nogometni turnir za memorial «Ž. Race»

Zarja osvojila tretje mesto

Drevi ob 20. uri finale za 1. mesto San Giovanni-Primorje

Zarja — Kras 1:0 (1:0)

STRELEC: v 45. min. avtogol Olivo. ZARJA: Puzzer, Bencich, Tognetti, Franco (70. min. Gregori), Gabrielli, Sossi, Udovicic, Bon (46. min. I. Grčić), E. Fonda (v 73. min. Bessi), D. Fonda, Ražem.

KRAS: Paulin, Sugan (v 46. min. Klun), Gniezda, Terčon, Cinque, Puntar, M. Terčon, Košuta, Olivo (46. min. L. Milič), Ferfolja, Škerk.

SODNIK: Michelini iz Trsta. GLEDALCEV: 150.

Mali finale za 3. in 4. mesto Race-tovega memoriala je po lepem in borbenem srečanju osvojila enajsterica Zarje, ki je v bistvu zaslužen premagala ekipo Krasa, ki pa je vseeno povsem zadovoljila. Igra je bila predvsem v 1. polčasu enakovredna in se je pretežno odvijala na sredini igrišča. Ko je že kazalo, da se bo prvi del igre končal pri neodločenem izidu, je Zarja prav v zadnji minuti polčasa povedla iz direktnega strela v

kazenskem prostoru. Vrtar Paulin je namreč preveč zadrževal žogo in sodnik je točno piskal prekršek. Po streli Gabriellija se je nehote v obrambi vrsti dotaknil žoge Olivo in vratar Paulin je bil brez moči. Tudi po odmoru je bila igra privlačna in tokrat pa so krasovci imeli rahlo premoč, toda v vsem drugem polčasu niso znali izkoristiti prave priložnosti in rezultat je ostal tako nespremenjen do konca srečanja v korist Zarje.

Drevi bo na sporedu ob 20. uri finalno srečanje za 1. mesto Race-tovega memoriala med proseškim Primorjem in ekipo San Giovannijske. (H. W.)

«Trofeja Jugoslavije» angleškimi nogometašem

PULJ — Angleška reprezentanca je osvojila prvo mesto na mladinskem nogometnem turnirju (nogome-

taši do 18 let starosti) za «Trofeja Jugoslavije».

Angleži so včeraj v velikem finalu v Pulju premagali Jugoslavijo B po streljanju enajstmetrovk s 13:12. Po regularnem času je bilo stanje 2:2, polčas pa se je končal z vodstvom Jugoslavije B z 1:0.

«Plavi» so že vodili z 2:0 z zadetkoma Stevanovića in Mirkovića. Angleži pa so razliko v golih najprej zmanjšali z Woodom. Stanje pa je nato izenačil Porter.

Za določitev zmagovalca je bilo potrebno kar 21 enajstmetrovk. Pri sebnosti pa so bili Angleži in tako tudi osvojili prestižno trofejo.

● NA SEDEŽU DRUŠTVA OSCAR COSULICH v Trzinu bo drevi ob 19. uri slovesnost v čast Maura Pellarschiera, krmarja na italijanski jadrnici Azzurra, ki se je udeležila «po-

V PRIJATELJSKI TEKMI

Zmaga jadrancev

Medvode — Jadran 76:92 (36:53)

JADRAN: Hrovatin 2, K. Starc 13, Sosić 7, Vremec 2, Gulić 10, Ban 16, Rauber 12, Vassallo 2, Vitez 26, Žerjal 2, Pertot, Pupis.

V sinočnji prijateljski tekmi so Jadranci košarkarji premagali moštvo Medvod, ki nastopa v 2. republiški ligi.

Jadranci bodo drevi ob 18. uri igrali prijateljsko srečanje v hali Tivoli proti Olimpiji.

● SCAVOLINI BREZ AMERIČANOV. Košarkarski prvotigaš Scavolini iz Pesara je izjavil, da je včeraj odslavljal oba svoja Američana, Terryja Due-rodia in Earla Curetona. Že pred časom se je društvo iz Pesara hotelo odreči obema Američanom, vseeno ju je obdržalo. Včeraj pa dokončna odločitev!

Turnir za «Trofeja bazoviških žrtev»

Osem odbojgarskih ekip

Kot smo že poročali, bo jutri in v nedeljo na sporedu mednarodni ženski odbojgarski turnir za trofejo bazoviških žrtev. Nastopilo bo osem ekip.

V A skupini so Sloga, Fužinar, Breg in Olympia, v B pa Merkur, Koper, Sokol Meblo in Kontovel.

Izločilni boji bodo jutri, finale pa v nedeljo.

SPORED

JUTRI, SOBOTA

Skupina A (telovadnica pri Banih) 15.30: Sloga - Breg; 16.15: Fužinar - Olympia; 17.00: Zmagovalec v tekmi št. 1, zmagovalec v tekmi št. 2.

Skupina B (telovadnica na Opčinah) 15.30: Sokol - Koper; 16.15: Merkur - Kontovel; 17.00: Zmagovalec 1, zma-

govalec 2. Igra se na dva osvojena seta.

NEDELJA

Igrišče bazoviške zadruge 10.30 finale za 3. mesto; 17.00 finale za 1. mesto.

Finalni tekmi se igrata na tri osvojene sete. V primeru slabega vremena bosta finalni tekmi v telovadnici pri Banih.

● ENAJSTERICA FLAMENGA, v kateri je do nedavnega igral Zico, je doživela enega najhujših porazov v svoji domovini, saj jo je poprečni Bangu premagal kar s 6:2. Navijači, ki so se po odhodu Zica k Udineseju že navadili na slabe rezultate, tokrat niso imeli niti moči, da bi protestirali.

Jugoslovankam zlato, Italijanom srebro

MESINA — Na ženskem sredozemskem namiznoteniskem prvenstvu v Mesini je Jugoslavija osvojila zlato kolajno. Jugoslovanke so namreč včeraj v finalu premagale Francijo. Italija pa je osvojila bronasto kolajno, s tem da je premagala Grčijo.

V moški konkurenci pa je zlato odličje osvojila Turčija, ki je v velikem finalu premagala Italijo s 5:3.

Bic «odslovil» Američana Kitchella

Tržaški košarkarski prvotigaš Bic je «odslovil» svojega Američana Teda Kitchella, ki je v teh predprvenstvenih nastopih razočaral.

Vodstvo tržaškega prvotigaša bo že te dni poskrbelo, da bo v naše mesto na poskušnjo prispel nov American. Upati je, da bo tokrat izbira pravilna, kajti do začetka prvenstva manjka le nekaj tednov in časa za temeljito pripravo res ni dosti.

Saronnija in Moserja ne bo v Padovo

MILAN — Na jutrišnji tradicionalni, 56. kolesarski dirki po Venetu ne bo velikih poražencev nedavnega svetovnega prvenstva, Saronnija in Moserja. Skupno se je za dirko, ki se bo pričela in po 236 kilometrih tudi končala v Padovi, prijavilo 134 tekmovalcev. Med njimi so Battaglin, Baronchelli, Vircentini in Contini, med tujci pa Van Impe, Lang, Lejarreta, Prim, De Wolf in Segersall.

Po 18 letih Tržačani spet na prizorišču drugoligaškega prvenstva

Kljub uspehom v pokalu ostaja cilj Triestine obstanek v ligi

Trener Buffoni trezno ocenjuje možnosti svojih varovancev - Neizkušenost glavna neznanka

Na bazovskem igrišču potekajo zadnje mrzlične priprave igralcev Triestine za nedeljski krstni nastop v drugoligaškem prvenstvu proti enajsterici Palermo. Ob koncu treninga smo postavili nekaj vprašanj trenerju Adrianu Buffoniju, ki je že tretje leto za krmilom tržaške ekipe.

«Začenja se prvenstvo. Za vas je prvič, da trenirate ekipo v tem drugoligaškem prvenstvu. Kakšne občutke imate ob začetku nove preizkušnje?»

«Nestrpno pričakujem start, saj me vsaka novost privlači. Vendar prevladuje v meni umirjenost, ki izhaja iz prepričanja, da smo dobro delali med pripravami, kakor dokazujejo tudi rezultati, ki smo jih doslej dosegli.»

«Ali ste zadovoljni s kupoprodajno kampanjo, s pripravami in dosedanjimi rezultati?»

«Noben trener ni nikoli stoodstotno zadovoljen s kupoprodajno kampanjo, vsekakor pa moram reči, da je društvo skoraj v celoti ugodilo mojim željam. S pripravami sem popolnoma zadovoljen, saj sva s sodelavcem, prof. Anzilom do potankosti izpolnila program, ki smo si ga zadali, ne da bi se kak igralec resneje poškodoval. Glede rezultatov me seveda zelo veseli uspešna igra v kvalifikacijski skupini italijanskega pokala, posebno pa zmagi s prvoligašema Piso in Sampdoria. Ne smemo pa zaradi teh razveseljivih rezultatov izgubiti stika z realnostjo, ki se nam bo predstavila v svoji pravi luči že v nedeljo. Že v tekmi proti Palermu bo pesem popolnoma drugačna, kot doslej.»

«Kako bi lahko ocenili sedanjostopnjo pripravljenosti tržaškega moštva?»

«To je vedno težko reči. Mislim, da smo trenutno dosegli 70-odstotno kondicijo. Seveda so nekateri igralci zadovoljivi formi bliže od drugih. Tako sta vratar Mauro Pelosin in srednji napadalec Carletto Perrone, ki sta utrpela dve lažji poškodbi, nekoliko v zaostanku, ki pa ga bosta kmalu nadoknadili, isto pa velja tudi za tiste igralce, ki imajo zaradi svoje telesne strukture več težav od ostalih, da bi dosegli zadovoljivo kondicijo.»

«Ali bo letošnja Triestina spremenila način igre?»

«Ne, miselnost se ne bo spremenila, saj sem navajen vedno pošiljati na igrišče ekipo zato, da bi zmagala. Tudi naša igra se ne bo bistveno razlikovala od lanske, jasno pa je, da bo prišlo do manjših sprememb. To je kakor gledališka igra, ki ostaja vedno nespremenjena, vsak gledališki igralec pa jo izvaja na svoj način. Skušali bomo tudi uvaja-

ti igro, ki bi bila privlačna za gledalce, vendar pa je v B ligi borba za točke tako ogorčena, da marsikdaj ne dopušča veliko prostora za bavi.»

«Kakšno bo letošnje drugoligaško prvenstvo?»

«Prvenstvo bi moralo biti zelo izenačeno, saj ni letos take ekipe, ki bi se odločno dvigala nad ostalimi, kakršni sta bili lansko leto Milan in Lazio. Zato je tudi zelo težko predvidevati, kdo bo napredoval v višjo ligo. Nekoliko močnejše bi morale biti ekipe, ki so nazadovale iz A lige, to so Cesena, Cagliari in Catanzaro, ki razpolagajo z moštvii, ki jim dopuščajo precej možnosti za takojšen povratek v sam vrh italijanskega nogometa. Vlogo favorita zasluži tudi Perugia, ki je zelo ojačila svoje vrste. Nevarno pa bi bilo podcenjevati Coma, Cremoneseja (lansko leto sta za las zamudili napredovanje in nista bistveno spremenili svojega moštva) ter Atalanto. Razen presenečenj, ki so sicer v tem

prvenstvu na dnevnem redu, bi se morale vse ostale enajsterice boriti za obstanek v ligi.»

«Kaj pa Triestina? Po odlični igri v predprvenstvenih tekmah in v italijanskem pokalu, jo nogometni izvedenci uvrščajo med favorite...»

«Počasni smo, da so se izvedenci o nas izrekli tako laskavo in ne skrivamo, da nam vloga «outsiderja» prija. Vseeno je čezmerno navdušenje nad zadnjimi rezultati lahko še kako nevarno, zato raje ostanimo prikovani na realnost. Reči moram, da je letošnja Triestina ekipa dobrega tehničnega nivoja. V poštev pa moramo vzeti tudi nekatere neznanke, kakor na primer dejstvo, da nekaj igralcev, trener in tehnično vodstvo nimamo nobenih izkušenj v tej ligi. Tudi društvo kot tako si je komaj zadalo novo obliko in vprašanje je tudi, kako bodo navijači sprejeli morebitne neuspehe. Glede na omenjene neznanke menim, da je naš glavni cilj obstanek v ligi, po možnosti brez čezmernega naprezanja.»

Postava Triestine, ki je v prvi predprvenstveni tekmi igrala v Bazovici proti domaći Zarji. Tržačani že po tradiciji otvorijo svojo sezono s srečanjem proti našemu moštvu. Na teh tekmah pa se zbira veliko število ljubiteljev nogometa. In tako je bilo tudi letos, ko se je okoli bazoviškega pravokotnika zbralo kar 3.000 gledalcev

Tudi letos (kot vedno) izenačeno prvenstvo

Malo je nogometnih prvenstev, ki so tako izenačena in napeta, kakor je italijanska B liga. V tem tekmovalnem nastopu 20 ekip, ki so si po navadi po jakosti precej enakovredne. Poleg tega je prvenstvo po dolžini precej podobno maratону, saj se vije tako rekoč nepretrgoma do 10. junija. Odločilne važnosti je torej kondicijska priprava, saj prvenstvo ne dopušča nobenih «odmorov». Večkrat se tako zgodi, da ekipe, ki se v prvi polovici prvenstva borijo za visoka mesta na lestvici, ob koncu prvenstva celo izpadejo ali pa obratno. Kot zgovorni primer lahko vzamemo prejšnje prvenstvo, ko so si bili pred začetkom prvenstva vsi kritiki enotni, da je vprašanje napredovanja v A ligo strogo omejeno na štiri moštva, ki so izrazito boljše od ostalih: Milan, Lazio, Bologna in Bari. Končni rezultat pa je bil za Bologna in Bari bistveno drugačen, saj sta nazadovale v C-1 ligo. Nasprotno pa se

je Monza, ki je bila do nekaj kol pred koncem prvenstva na repu lestvice, na koncu uvrstila precej visoko. Naj omenimo, da je po 38 prvenstvenih kolih razlika med tretjeuvrščeno Catanio, ki je napredovala v A ligo in Barijem, ki je bil zadnjeuvrščeni, znašala samo 11 točk.

Za letošnje prvenstvo pa so predvidevanja toliko težja kolikor ni ekipe, kakršni sta bili lansko leto Milan in Lazio, ki bi bila izrazito boljše od ostalih. Po možnostih pa bi lahko razdelili nastopajoče ekipe v tri kategorije.

V prvo, skupino favoritov, spadajo Cesena, Cagliari, Perugia, Como in Cremonese. Cesena in Cagliari sta pravkar nazadovale iz A lige, v bistvu pa sta obdržali ekipo iz prejšnjega prvenstva. Cesena se je ojačila z nakupoma mladega vratarja Rampulle (prej Varese) in napadalka Torina Bonessa, ki je nadomestil avstrijskega asa Schachnerja. Cagliari pa bo imel v napadalcu Pirasu svojo gonilno silo v tem prvenstvu. Edino vprašanje pri Cagliariju je vezano na doprinos, ki ga bo dal igri Peruanec Uribe.

Tudi Como in Cremonese zaslužita vlogo favorita saj sta že lani bila blizu napredovanja. Zelo pa se je ojačila Perugia, ki je z nakupom Valigija (prej Roma) rešila svoje probleme na sredini igrišča in dokazala svojo moč tako, da je v prvem kolu

italijanskega pokala premagala Juventus.

V drugo skupino, skupino «outsiderjev» pa bi uvrstili Atalanto, Aresso, Palermo, Cavese, Catanzaro in mogoče Triestino. To so ekipe, ki bi lahko v ugodnih razmerah poskrbele za veliko presenečenje, sicer pa bi se morale uvrstiti nekako na sredini lestvice.

Osta'e ekipe pa bi se morale verjetno boriti za obstanek v ligi. Pri tem zgled, da sta Empoli in Padova nekoliko šibkejši od ostalih.

Triestina 1983 - 84

VRATARJA
Enrico Nieri (1958), Mauro Pelosin (1957)

BRANILCI
Gianni Ardizzon (1961), Maurizio Braghin (1959), Maurizio Costantini (1962), Mario Feroletto (1962), Giuseppe Mascheroni (1954), Andrea Stimpfl (1959)

VEZNI IGRALCI
Valentino Leonarduzzi (1951), Massimo Pedrazzini (1958), Pasquale Piccinin (1964), Francesco Romano (1960), Ferdinando Ruffini (1961), Rosolo Vailati (1955), Adriano Zurini (1967)

NAPADALCI
Tiziano Ascagni (1954), Francesco De Falco (1959), Carlo Perrone (1960), Corrado Pescatori (1966)

PREDPRVENSTVENI NASTOPI TRIESTINE

PRIJATELJSKE TEKME

30. 7.: Zarja - Triestina 0:4 (0:3) (strelci: Ascagni, De Falco (2), Romano)
3. 8.: Triestina A - Triestina B 4:0 (2:0), (Romano, De Falco (2), Ascagni)
6. 8.: Gorizia - Triestina 1:5 (0:2) (Romano, Braghin, Perrone (2), De Falco)
11. 8.: Triestina - Atletico Mineiro 1:2 (0:1) (De Falco)
15. 8.: Centro del Mobile - Triestina 0:5 (0:1) (Piccinin, De Falco, Ascagni, Romano, Pedrazzini)
17. 8.: Vicenza - Triestina 2:1 (0:0) (Romano)

ITALIJANSKI POKAL

21. 8.: Triestina - Pisa 3:1 (2:0) (De Falco, Romano, Perrone)
24. 8.: Cremonese - Triestina 2:1 (0:1) (Romano)
28. 8.: Triestina - Sampdoria 1:0 (1:0) (Vailati)
31. 8.: Campania - Triestina 0:0
4. 9.: Triestina - Pistoiese 2:0 (1:0) (Braghin, Ascagni)

■ Poleg trenerja Buffonija, ki bo letos prvič treniral ekipo v B ligi, so med igralci novinci v ligi Mascheroni, Costantini, Ruffini, Piccinin, Feroletto in Ardizzon. Za novince lahko imamo tudi Ascagnija, ki je v B ligi odigral samo dve tekmi.

Pripravlil

IGOR PAVLETIČ

V soboto in nedeljo v Trstu, Gorici in Vidmu

Deželno prvenstvo za mlade atlete

Nastopili bodo Adria, Bor in Devin

Tiziana Natural in Tanja Kale, aduta Borove ženske atletike

Drugi del atletske sezone je v polnem teku. Tekmovanja se vrstijo, med njimi pa je tudi nekaj pomembnejših. Za starejše tekmovalce so to razni mitingi, za mlajše pa prvenstva. Eno od teh važnejših tekmovanj bo na sporedu že v soboto in nedeljo. Bečki, kadeti in naraščajniki se bodo pomerili na deželnem prvenstvu. Tekmovanje samo pa bo potekalo hkrati v Trstu, Vidmu in Gorici. Ta sklep federacije nekoliko preseneča, saj so doslej take prireditve organizirali kvečjemu v Trstu in Gorici skupaj. To prvenstvo bo za mlade atlete

pomembno tudi, ker bodo na njem izbrali deželne reprezentante, ki bodo kmalu nastopili na treh večjih tekmovanjih: srečanju Alpe-Adria, kjer se bodo pomerili z reprezentancama Slovenije in Koroške, na državnem prvenstvu kadetov in srečanju Furlanije-Juljske krajine, Veneta in Tridenta.

Na deželnem prvenstvu bo seveda nastopilo precej slovenskih atletov Adrie, Bora in Devina. Med temi pa jih več ima možnost, da si priborijo kolajno, poleg tega pa še uvrstitev v reprezentanco. (C. D.)

TOTIP

1. — prvi	X 2
drugi	1 2
2. — prvi	X 1 2
drugi	1 X 2
3. — prvi	2 1
drugi	1 X
4. — prvi	X 1 2
drugi	1 2 X
5. — prvi	X 2
drugi	1 X
6. — prvi	X 2
drugi	2 X

SK Devin

vabi člane in prijatelje kluba, da se udeležijo pohoda «Bazoviški junaki 1983», ki ga organizira SZ Sloga v nedeljo, 11. t.m. v Bazovici.

SK Devin

vabi mlade smučarje in smučarke naj se udeležijo predsmučarske telovadbe, ki bo na občinskem športnem igrišču v Nabrežini vsak ponedeljek od 16.30 dalje začeni v ponedeljek, 12. t.m.

ŠD Polet

prideja jutri, 10. in v nedeljo, 11.

Danes igra za vas

Bruno Rupel

Bruno Rupel je eden najzvestejših spremljevalcev našega amaterskega nogometa. Prejšnji teden je Giorgio Ulian pravilno zadel pet rezultatov.

Totocalcio

Avellino - Milan	X 1 2
Catania - Torino	X 2
Fiorentina - Napoli	1
Genoa - Udinese	X 2
Inter - Sampdoria	X 1
Juventus - Ascoli	1
Roma - Pisa	1
Verona - Lazio	1
Cagliari - Atalanta	1 X
Catanzaro - Pistoiese	1
Cavese - Cremonese	X 1 2
Cesena - Varese	1
Sambenedet. - Perugia	X

obvestila

septembra, ob priliki 15-letnice ustanovitve, praznik v Prosvetnem domu na Opčinah. Za prijetno zabavo bo poskrbel ansambel Taims.

SPDT

vabi danes, 9. septembra, vse svoje alpiniste, člane in simpatizerje, da se udeležijo pozdravnega večera ob odhodu v Himalajo slovenske odprave «Anapurna 83», katere se udeležujeta tudi zamejska alpinista Igor Škamperle in Lucijan Cergol. Na sporedu bo med drugim prikaz dia-

pozitivov obeh alpinistov odprave in skromna zakuska. Večer bo v gostilni «Pri vodnjaku» na Jezeru (gostilna s teraso nad Glinščico) ob 20. uri. Vabljeni!

SZ Sloga - planinski odsek

organizira v nedeljo, 11. septembra, 3. tradicionalni spominski pohod «Bazoviški junaki». Zbirališče in vpisovanje bo na vrhu bazoviške zadrge. Odhod bo ob 11. uri. Hoje je približno 3.30'. Vabljeni športniki, starejši in mladi planinci.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
 Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
 Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
 ADIT - DZS 61000 Ljubljana
 Gradišče 10/lil. nad. - telefon 223023

Oglašni - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglašni 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglašni 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašni iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPL.

primorski dnevnik

TRST U. Montecchi 6 PP 559
 Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
 GORICA Drevored 24 maggio 1
 Tel. (0481) 83382 - 85723
 ČEDAD Stretto De Rubeis 20
 Tel. (0432) 731190
 Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Preiskava v bolnici v Comu

Je vzrok sumljivih smrti slepa vera v evtanazijo?

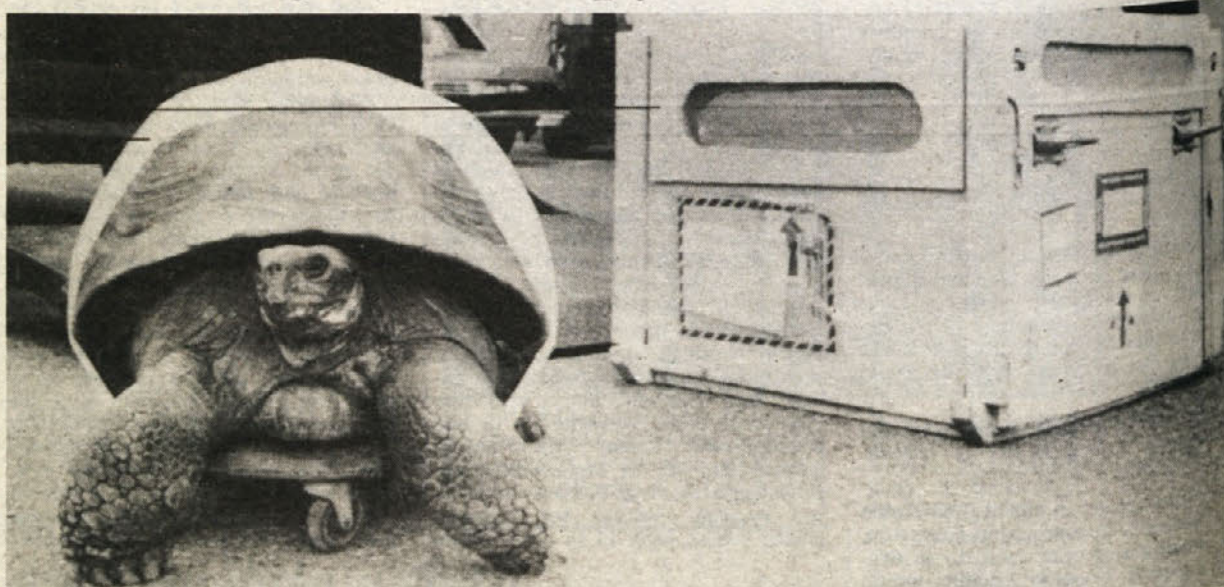
COMO — Kar šest bolnikov, ki so jih med lanskim novembrom in decembrom sprejeli na oddelku za oživljanje bolnišnice v Comu, naj bi umrlo v nepojasnjenih, da ne rečemo čudnih okoliščinah. Vest, ki prihajajo prav iz vrst bolnišničnega osebja, niso uradno potrdili, tudi zato, ker preiskovalni sodnik Mario Del Franco se še ni vrnil z dopusta.

«Sumljive smrti» so prišle na dan pred časom, ko so na truplih Pietra Tettamentija in Eugenia Orseniga opravili obdukcijo. Oba sta namreč nenadoma umrla na oddelku za oživljanje, obdukcija pa je pokazala, da sta imela v krvi zelo močno srčno poživilo «ritmos». Državni pravdnik je po tem ukazal, da se tudi na štirih drugih truplih opravi obdukcijo in kaže, da so spet našli sledove tega močnega poživila.

Tako se je začela velika preiskava, ki jo vodi sodnik Del Franco. Ta je dal zapleniti 46 kliničnih kartel pacientov, ki so umrli na oddelku za oživljanje bolnišnice v Comu med novembrom 1982 in letošnjim januarjem. Rezultat vsega tega (preiskava ni še zaključena), je bil sodni poziv bolničarki Elisabetti Scacchi, ki pa pravi, da ničesar ne ve.

Ob tolikih smrtih so mnogi začeli delati različne hipoteze. Predsednik krajevnih zdravstvenih enot iz Coma Spallino je tudi izjavil, da je smrtonosne doze zdravil bolnikom vbrizgnil kak terorist ali pa neznanec, ki slepo verjame v evtanazijo.

Ozdravljena Jalopy se vrača domov

Po skoraj treh mesecih zdravljenja na onkološkem oddelku arizonske univerze se želva Jalopy vrača domov v newyorški zoološki vrt. Zdravniki, ki so zdravili galapagoško želvo so izjavili, da je bila Jalopy res vzoren pacient (AP)

Pozzuoli: prebivalstvo množično odhaja

NEAPELJ — Pozzuoli, nekdanji pomemben industrijski in pristaniški center, izredno priljubljen letoviški kraj se počasi uklanja nemili usodi. Nenehni potresni sunki so vzrok, da je že 18 tisoč ljudi, to pomeni skoraj ena tretjina prebivalstva, v teh dneh zapustila Pozzuoli in si poiskala varnejša bivališča. Da bi omejila množičen odhod iz mesta sta vojska in ministrstvo za javno zaščito že izročila prefektu iz Pozzuolija številne sotore in prikolic. Ljudje pa se zadovoljijo tudi z vojaškimi avtobusi in tovornjaki, tako da je v teh improviziranih sobah prejšnjo noč prespalo preko 700 oseb.

Oblasti zagotavljajo, da gre za za-

časne ukrepe. Minister za javno zaščito je namreč odredil, naj zasežejo vsa prosta stanovanja, tako da se bodo družine, ki jim je potres poškodoval hiše, lahko v kratkem preselile v nova stanovanja.

Nad 4500 ljudi živi v kampih, kjer nimajo primernih higienskih struktur in manjka električna napeljava. Tako so si nekateri električni tok napeljali kar sami in položili žice na tla brez vsake izolacije. To pa je zelo nevarno, saj bi kratek stik lahko povzročil pravo tragedijo. Dva psička je med tem tok že ubil. Prejšnjo noč je v kampih zbolelo nekaj otrok. Zaman so starši iskali zdravnike, tako da so morali malčke odpeljati v bolnišnico.

Medtem so izvedenci, ki pojavu stalno sledijo, napovedali možnost vulkanskega izbruha. Na delu so poleg strokovnjakov iz Neaplja izvedenci petrolejske družbe AGIP in pa še ekipa pariških fizikov, ki je prišla, da bi dala svoj tehnični nasvet.

Včeraj so časniki obrazložili vzroke bradisizma. Globoko pod flegrejsko zemeljsko skorjo se premikajo ognjene tekoče taline kovin, kovinskih oksidov ter raznih silikatov, ki jih strokovno imenujemo magma. Porast pritiska pospešuje premikanje te podzemne ognjene reke, ki pri tem dviguje zemeljsko skorjo. Zaradi tega pride do razpok, sunkov in mikropotesov in mogoče tudi do vulkanskih izbruhov.

Protesti nad papeževim obiskom

DUNAJ — Jutri bo na Dunaj prispel papež. Že včeraj pa so se začele v avstrijskem glavnem mestu protipapeške manifestacije, ki jih je priredila avstrijska radikalna stranka.

Za danes pa je predviden «glavni» protest, ki ga organizirajo mladi socialisti. Sami pripominjajo, da bo šlo za politično manifestacijo, ki bo proti osebi papeža Janeza Pavla II., ampak protest proti stališčem, ki jih zavzema Vatikan do vprašanja Latinske Amerike in splava.

V ZDA problemi z alkoholizmom

WASHINGTON — Pravi, da je alkoholizem zelo sodobna družba in kaže, da je zares tako, vsaj iz finančnega vidika. Predvsem velja to za ZDA: alkoholizem stane ameriško družbo astronomsko vsoto 120 milijard dolarjev na leto.

To so izsledki raziskave, ki jo je izvedel znanstvenik s tega področja naročila ameriška senatska komisija za socialno skrbstvo. In kakšne posledice ima v ZDA pretirana poraba alkohola? Alkohol je kriv za polovico prometnih nesreč, polovico umorov, za 25 odstotkov samomorov in vpliva 40 odstotno na težka družinska vprašanja.

Nasmeh miss Poljske

V Varšavi so predsinocnim, prvič po 25 letih, spet izvolili miss Poljske. Krono najlepše si je zagotovila Lidia Wasiak, svetlolasa fizioterapevka, ki se ukvarja tudi s karatejem (Telefoto AP)

Indijke napovedujejo vojno «seksi» filmom

NEW DELHI — Nekaj sto žensk se je nedavno zbralo pred enim od najuglednejših kinematografov v indijski prestolnici — pa ne zato, ker bi množično drle na ogled kakega zanimivega filma, ampak iz protesta, ker so lepaki, polni ženske golote, obljubljali pikanten, ves na seks ubrani film «Nora ženska».

Zasedle so vse vhode v kinematograf, s črno barvo premazale sramotne lepake in z glasnim protestom dosegle, da se je lastnik odpovedal mastnemu zaslužku in film umaknil s programa. Manifestantke so pritegnile pozornost z vzkliki, kot na primer: «Mi, ženske, smo človeška bitja in ne predmeti!», bil pa je to eden prvih uspešnih posegov nedavno ustanovljenega odbora, ki si je postavil za cilj prizadevanje po pravilnem vrednotenju mesta in vloge ženske v indijski družbi.

Film, televizija in tisk so v prvi vrsti tisti, ki jih indijske ženske krivijo za popačeno prikazovanje «ženskega

spola». Pri tem pa zatrjujejo, da nikakor niso proti seksu in goloti, če njuno prikazovanje narekujejo umetniške potrebe nekega filma, televizijske oddaje ali fotografije. Nasprotno pa o grozna večina teh izdelkov preprosto poveličuje posilstva in druga nasilna obnašanja do ženske.

Škarje indijske cenzure so nekoč strogo rezale vse scene, ki so le nakazovale izraze spolnosti, vključno z nedolžnim poljubom. Danes pa mirno počivajo ob desetih filmov, prepornih nasilja in spolnosti, čisto povsem popačeno predstavljenih. Največje število takih filmov posnamejo na indijskem jugu, v raznih krajevnih jezikih, kar nato lastniki delhijskih kinematografov izkoristijo kot izgovor, da prispevajo k «narodnostni integraciji», saj prikazujejo filme različnih indijskih narodov in narodnosti. Indijske ženske pa se po svoji prvi uspešni bitki pripravljajo, da bodo proti temu ukrepale tudi v parlamentu.

Bolezenska epidemija mori kunce v Venetu in Trevisu

TREVISU — Že v osemdesetih gojiščih kuncev v pokrajinah Benetke in Treviso so zabeležili primere bolezni «mixomatoza», ki je v 96 odstotkih smrtna. Povzroča jo «ultravirus», ki so ga konec preteklega stoletja odkrili na različnih območjih severne Amerike, v Argentini in Braziliji, medtem ko so ga v Italiji prvič opazili leta 1955 v pokrajini Imperia, kjer je uničil cela gojišča teh domačih živali.

V omejenih pokrajinah Veneta se mixomatoza ni pojavila že nekaj let, sedanja epidemija pa naj bi po nekaterih ugotovitvah izbruhnila na območju Jesola in Cavallina v beneški pokrajini, medtem ko so zadnje primere zabeležili tudi v pokrajinah Videm in Rovigo.

Bolezen v velikih industrijskih farmah navadno hitro ugotovijo in omejijo, najbolj pa prizadene manjša in srednja vzgajališča, ki predstavljajo pomemben dohodek vir dohodkov za kmečke družine. Doslej ugotovljene primere mixomatoze gre vsekakor pomnožiti z deset, kar pomeni, da večina rejcev bolezni ne prijavijo pristojnim organom, to pa seveda otežuje boj proti zelo odpornemu in trdovratnemu virusu.

BONN — Po podatkih ankete, ki jo je izvedel institut «Sample» iz Hamburga, je kar 84 odstotkov Nemcev mnenja, da bi se Evropejci morali tesneje povezati in tako enakopravneje stopiti velesilam ob bok. Kar 53 odstotkov moških in 44 odstotkov žensk pa je v ZR Nemčiji pripravljenih tudi na osebne žrtve za trdneje združeno Evropo.

N. V. Gogolj: Taras Buljba

(50.)

riše: Željko Lordanič

